

הבית החכם

ירושלמים לומדים ומחכימים

חוברת למידה לבנות כיתות די-וי
ניסן תש"פ

**ילדי ירושלים היקרים
שלום וברכה,**

ראשית, אני רוצה לומר לכם שאני עוקב אחריכם מרחוק- ומעריץ אתכם. מעריץ אתכם על ההתמודדות שלכם, על הגבורה שאתם מגלים, על אורך הרוח והסבלנות, ועל כך שלמרות הקשיים אתם שומרים על הכללים הכל-כך חשובים לבריאות של כולנו. אלו ימים לא קלים. העולם כולו סוער, כולנו חוששים, דואגים, נתונים תחת מגבלות לא פשוטות, וגם העתיד לוט בערפל. אני בטוח שלא קל לכם, ילדי ירושלים האהובים. אני רוצה לגלות לכם סוד: לאף אחד לא קל בימים אלה. אבל הכח שלנו הוא בערבות ההדדית, בנתינה, ביכולת שלנו להיות ביחד גם שהזמנים קשים ומבלבלים. ירושלים באלפי שנות קיומה עברה סערות רבות, משברים ואתגרים, מכולם היא יצאה חזקה יותר. העיר הקדושה הזו, אליה נשאו אבותינו את עיניהם במשך אלפי שנים, נמצאת בתנופה אדירה, בכל התחומים, ואני בטוח שיחד נעבור את המצב הקשה הזה ונמשיך לבנות ולפתח את ירושלים שתהיה מוכנה לביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

אני בטוח שכבר בתקופה הקרובה נזכה לראות שוב את חזון הנביא: "כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת עֵד יִשְׁבוּ זְקֵנִים וְזִקְנוֹת בְּרַחֲבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מְשַׁעֲנֵתוֹ בְּיָדוֹ מִרְבַּי יָמִים וּרְחֲבוֹת הָעִיר יִמְלְאוּ יְלָדִים וְיִלְדוֹת מְשַׁחֲקִים בְּרַחֲבֹתֶיהָ" מתממש לנגד עינינו.

חשוב לי שתדעו, אני כראש העיר והעירייה כולה חושבים עליכם יומם וליל. אנחנו מודעים היטב לקשיים ועושים כל מה שאנחנו יכולים בשביל להקל עליכם ועל ההורים שלכם להתמודד עם הסיטואציה הלא פשוטה שנכפתה עלינו בשבועות האחרונים. החוברת שלפניכם, היא חוברת ראשונה בסדרה. היא כמו עוד שלל פעילויות שאנחנו מתכננים בקרוב, נועדה לעזור לכם להעביר את הימים הארוכים בשגרה בהנאה. לתת לכם קצת הפוגה מהמתח ולהעשיר את הידיעות שלכם בשלל נושאים. תמצאו פה חומרים לימודיים העוסקים בפסח, בניקיון, באתגרים מחשבתיים ועוד שלל נושאים שיסייעו לכם להעביר את היום בצורה חווייתית ומאתגרת. בימים הקרובים אנחנו מתכננים להמשיך בפעילות הזו. לדאוג לכם לעוד ועוד משימות וחומרים חווייתיים ומשמחים, בכדי שהתקופה הקשה הזו תעבור ונצא ממנה כאמור חזקים יותר ומאוחדים יותר.

אני קורא לכם להיעזר בחוברת, לענות על השאלות והחידות ולתת לאבא ואמא אפשרות להתכונן לחג הפסח. אשמח מאד אם תכתבו לי מה דעתכם על החוברת, ובכלל, אם יש לכם הצעות מכל סוג שהוא אתם תמיד יכולים לכתוב לי מכתב אישי, לראש העיר, כיכר ספרא, קומה שש. אני מבטיח לקרוא כל מכתב שלכם בתשומת לב. תהיו חזקים, אני איתכם, יחד, בעזרת ה', נעבור את זה בהצלחה.

**שלכם, באהבה גדולה
משה ליאון
ראש העיר**

מה בחוברת?

- **דבר ראש העיר**
- **דברי העיריה**
- **המשפחה שלנו**
- **המומחים של הבית**
שער אקטואליה
- **גם בבית מוכנים לחג**
שער לימודי הקודש
- **לומדים בבית**
שער בית הספר
- **הקו החכם**
פעילות טלפונית
- **החכם של הבית**
שעשועונים ופעילויות
- **דפי גזירה ועבודה**

תלמידים ותלמידות יקרים,

“עת צרה היא ליעקב וממנה ניוושע”

הימים הללו שבין פורים לפסח הינם ימים מיוחדים, כידוע בפורים זכינו לנס שבו ראו עם ישראל את הנהגת והשגחת ה' בהסתר פנים ובפסח זכו עם ישראל לראות את השגחת ה' בגלוי עד אשר הצביעו כל עם ישראל באצבע, זה קלי ואנוהו-אצבע אלוקים היא.

אנחנו נמצאים היום במצב מורכב. מצד אחד חשש גדול הסתרה שמלווה אותנו שאף אחד לא יודע מה ילד יום ומצד שני אמונה גדולה והבנה של כולם שמי שמנהל את העולם כולו, הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו.

החשש מהמצב מחייב אותנו להיות זהירים מאד בכל ההוראות והסייגים שהאחרים ואנשי המקצוע מורים לנו ופסקו כבר גדולי ישראל שליט"א על החובה לשמוע לכל כללי הזהירות.

האמונה בהקב"ה מחייבת אותנו לשפר ולשנות מהרגלנו ולהתאמץ להיות טובים יותר. רבותינו גדולי הדור שליט"א הורו לנו להתחזק בעיקר בלימוד התורה, בשמירת הלשון, במידת הענווה, בהעברה על המידות ולדון כל אדם לכף זכות. ובימים אלו של קירוב הלבבות נזכה לסייעתא דשמיא מיוחדת לקיים את הנאמר.

גם בימים אלו, אנו יחד עם ראש העיר והנהלת העיר עושים הכל כדי לתת את מירב הסיוע, התמיכה והעזרה לכם.

לכן על מנת לאפשר לכם להמשיך ללמוד ולהשכיל גם בימים אלו ה שאתם בבית. הכנו עבורכם חוברת לימודית מלאה ועשירה בתוכן לימודי עם מגוון גדול ויצירות רבות עליו תוכלו לשקוד בהנאה ובהצלחה רבה.

בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל, ונזכה בעז"ה בקרוב להתגלות כבוד ה' יתברך עלינו, בגאולה שלימה במהרה בימנו, אמן.

אסיים בתפילה להקב"ה שנזכה בקרוב לברכה שהבטיח לנו הקב"ה ביציאת מצרים "כל המחלה אשר שמת בי מצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאך"

בברכת "והסירותי מחלה מקרבך"

המצפה לישועת ה'

ישראל קלרמן
סגן ראש העיר ירושלים
ומחזיק תיק משאבי חינוך חרדי

ילדי ירושלים היקרים,

אנו בעיריית ירושלים רוצים לגדל ילדים חולמים, סקרנים, בעלי דמיון ויצירתיות מתוך אמונה כי עידוד לערכים אלו יצמיחו דור איכותי, וקהילה חזקה.

ימים לא פשוטים עוברים על כולנו. מתוך אחריות לשמירה על בריאות הציבור, הוחלט להשבית את הלימודים בכל מוסדות החינוך בעיר עד להודעה חדשה.

אתם, ילדי ירושלים, מלאים בחוסן, וחוזקה ומסגולים לעבור את הימים הללו בגבורה. על מנת לסייע לכם לעבור את השעות הרבות בתוך הבית עם ההורים, אחיכם ואחיותכם, אנו מגישים עבורכם בחוברת זו פעילויות מגוונות כתחליף ללימודים בתלמוד תורה ובבית הספר, המיועד לכל הגילאים.

הפעילות שאנו מובילים בעיריית ירושלים למענכם, יצרה את בנייתה של חוברת הפעלה מושקעת ובה מערך רחב ומגוון של לימודים והעשרה עצמית לימים אלו בהם אתם שוהים בביתכם.

אני מזמין אתכם להצטרף בחוברת זו להנות מרגעים של הנאה ולמידה עצמית.

מוסדות החינוך החרדים בעיר מספקים מענה לכל אוכלוסיית התלמידים מהגן ועד לישיבה והסמינר.

אגף חינוך חרדי פועל מזה שנים ליצירת אפקט קידום כולל עבור תלמידי העיר ירושלים. אני מאמין כי ביכולתם של כל ילד וילדה להגיע להישגים אישיים ולממש את הפוטנציאל הגלום בהם ולכן, אנו פועלים לתת מענה ייחודי לכל תלמידי העיר על פי צרכיהם תוך שיפור מתמיד ושאיפה למצוינות פדגוגית, חברתית וערכית ואנו מחויבים להעניק לכל תלמיד ארגז כלים אישי ומיטבי.

אני מאחל לכם שתהנו ממגוון האירועים והפעילויות לכל המשפחה שהעירייה מארגנת עבורכם. אני מברך אתכם בימים בטוחים ומהנים, והכי חשוב שתשמרו על עצמכם.

בברכת 'והסירותי מחלה מקרבך', ובתפילה לבורא עולם שנעבור את הימים הללו בקלות ובבריאות איתנה.

פעילות אנפה וברוכה

אברהם בצלאל
סגן ראש העיר ומחזיק תיק חינוך

ילדי ירושלים היקרים והאהובים,

בימים אלו בהם השתנתה השגרה בה הורגלתם ואנו נמצאים במציאות לא פשוטה ולא מוכרת בעקבות התפשטות נגיף הקורונה. שמחתי לשמוע כי הנכם זהירים ושומרים על ההוראות על מנת שסביבתנו תישאר נקייה ובריאה. חשבנו עליכם באגף חינוך חרדי בעיריית ירושלים והכנו עבורכם חוברת לימודית עשירה בתוכן העוסקת במגוון רב של תחומים.

ילדים יקרים, כל יום לאחר שאתם מתפללים ולומדים מחכים לכם אתגרים רבים בחוברת הלמידה שקיבלתם לביתכם, החוברות מותאמות לפי גילאים ולכל ילד או ילדה יש חוברת פרטית אישית משלהם.

אגף החינוך החרדי עמל כל העת לספק מענה לצרכי מוסדות החינוך הן בתחום הפיזי והן בתחום הפדגוגי וכעת במצב במיוחד בו אנו נמצאים כשמוסדות החינוך אינם פועלים באופן זמני, אנו עושים הכל על מנת שתמשיכו בלמידה ותגיעו מוכנים לחג הפסח מתוך ידיעה בנושאי ובהלכות החג ובליל הסדר לא יורגש עליכם כלל שאתם כבר תקופה לא במסגרת לימודים.

חשוב לי שתדעו ילדים יקרים כי בזכות כמה אנשים נפלאים הצלחנו להוציא לאור את מיזם חוברות הלמידה הללו ועל כך אני מבקש להודות להם, בראש ובראשונה לראש העיר מר משה לאון שביקש ממני באופן אישי להוציא את הפרוייקט לאור, דחף, עודד ועמד מקרוב לוודא שתהיה למידה בחוברות בזמן שמוסדות החינוך סגורים. תודה נוספת למחזיקי תיקי החינוך ומשאבי חינוך סגני רה"ע הרב אברהם בצלאל והרב ישראל קלרמן על תמיכתם עזרתם וסיועם. תודה מיוחדת לגב' שרי פישר מנהלת תכניות חינוכיות במנח"ח שעמלה במסירות אין קץ, שעות רבות, ימים ולילות עד שמוצר מוגמר זה הגיע לידכם. תודה כמובן לגורמי המקצוע המלווים את האגף דרך קבע מר אביב קינן ראש מנהל החינוך ומר יואב זמרון סגן ראש המנהל ואחראי תחום פדגוגיה.

בתפילה לבשורות טובות ולחזרה מהירה לשגרה.

ושנזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בבנין ביהמ"ק השתא במהרה בימינו אמן

בכרכת פסח כשר וטאח

שמואל גרינברג

מנהל האגף לחינוך חרדי

עיריית ירושלים

הורים יקרים

ניחוחות האביב המוכרים והאהובים המביאים עימם בכל שנה את קולות ההכנה לחג הפסח, ועימם את קול פעמי הגאולה, מלווים השנה בהמולה רבה מהרגיל.

ילדיכם שוהים זמן רב מחוץ למסגרת הבית-ספרית הרגילה והמוכרת. היציאה החיונית לילדים מוגבלת מאוד, ואתם נדרשים לאתגר של העסקת הילד בין כותלי הבית. בדור בו ילדינו רגילים לאינספור גירויים, חוויות וריגושים במסגרת בית הספר היומיומית, מתברר כי הדבר מאתגר שבעתיים.

המרחב הביתי שהפך באחת לבית ספר רב-גילאי, למקום כינוס ומפגש, כיתת לימוד ומגרש משחקים, חדר מורים וחדר אוכל, בנוסף על תפקודיו הרגילים - קורא לכם לחבוש כובעים חדשים אשר אינכם מורגלים בהם בדרך כלל.

אתם בוודאי מתפללים ומייחלים להעניק לילדכם את תחושת הביטחון המתבקשת לנוכח שינוי הסדרים והזמנים. סדר יום יציב ורוגע פנימי. אתם עושים כל שידכם מגעת, ומקווים שהבית, למרות מתכונת החירום, יהיה ויישאר - אותו בית איתן ומגונן לשהות בו תמיד.

אנו בטוחים כי חוברת הלמידה "הבית החכם" המוגשת לפניכם, תסייע בידכם בהתמודדות במערכה הרב-גונית, ותתרום לאווירה החיובית בביתכם, באשר היא מספקת תכנים איכותיים ומשיבי נפש המוגשים בעניין ובצבע.

אנו מאחלים לכם, כי תצלחו ימים אלו בבריאות איתנה, בעוז, בתעצומות ובשלווה, והם יצרבו בתודעתכם, ובתודעת צאצאיכם, כימים של צמיחה משותפת, למידה מחכימה, וביתיות שמנצחת מעל הכל.

**בתפילה ובכרכה
לשגרה מבורכת ובריאה,
וחז פסח טאח וכשר!
מערכת "הבית החכם"**

• החוברת בפיקוח רבנים ואנשי חינוך •

ילדה יקרה!

כתלמידות, אנחנו תמיד חולמות על חופשה. האם גם החופשה הנוכחית ממלאת אותך בתחושת שחרור כה גדולה? אינך חייבת לענות בקול. כי אם משעמם לך - אינך הילדה היחידה ברחבי ירושלים שזה קורה לה. כולנו באותה סירה. יצאנו לחופשה בלתי מתוכננת בה כולנו מנסות למלא את זמננו בתעסוקה חיוביות ולשמור על מורל גבוה. האם זה קל? לא תמיד. הבית צפוף. הבלגן חוגג. ואין כל כך לאן לצאת. פתאום בית הספר נראה מקום נחשק למדי ללכת אליו, לפגוש את המורה ואת החברות... אולי נדמה לך שאת לבד בבית. אולם ההיפך הוא הנכון. אמנם את בודדה מחברותיך, אבל את ביחד עם בני המשפחה. אכן, בימים אלו את נדרשת לגלות המון סבלנות, אורך רוח, ונחמדות לכל בני הבית. להושיט יד מסייעת, לוותר, להזהר ממריבה ולהתגבר. כדי לנצל את הזמן באופן מיטבי ומועיל, בחרנו לצאת לחוויות למידה משפחתית ומחכימה. את נקראת בשמחה להצטרף אלינו. הנאתך מובטחת!

נעים להכיר משפחת אביב

נעמה - שלום! אני נעמה! אני מאוד עסוקהההה, והאמת, שכל הקורונה קצת תקועה פה בערב פסח... אבל לא נורא, ננסה להתגבר על זה... יש לי אלף ענינים לסדר. אני אחראית על הקו הכתתי, קו הבנין, וקו השכונה. רגע! אני מחפשת בדחיפות פינה שקטה להשאיר הודעה. חכו שתי דקות-כבר אשוב.

אבא - שלום לכולם! זאת המשפחה שלנו, ואני שמח להכיר אתכם בימים המיוחדים הללו. רק חטאו בבקשה את הידיים באלכוג'ל, והצטרפו אלינו ללימוד הלכות הפסח, להכנות המרובות, ולגירוש החמץ והקורונה...

פסח - אני פסח ובשבט היה לי יומולדת של שבע. בדיוק הצליח לי עם החוברת "הבית החכם" ועם השם שלי- שממש קשור לענין. אם אתם צריכים עזרה- אין בעיה! אני כבר בא!

דיצה - גם לי היה יומולדת בשבט, בדיוק באותו יום של פסח אח שלי. נחשו מה - נכון! אנחנו תאומים ועושים הכל ביחד! קוראים לי דיצה ואני אחראית על קושקוש התינוק. פסח ואני שומרים עליו שלא יפריע לאמא לנקות את הבית.

אמא - הזמן קצר, המלאכה מרובה, הבית צפוף, אבל החכמה היא - לראות את הטוב שבכל דבר. אצלינו אף פעם לא משעמם. היציאה מהשגרה גורמת לנו לנקות יותר, ללמוד יותר, ובעיקר - להתלכד יותר! הייתי מזמינה אתכם בשמחה לשחק פה, אבל זה הרי לא אפשרי. אז נשאר לכם רק ללמוד מאתנו ולעשות אותו דבר אצלכם בבית.

יעקב - אני הבכור, שמי יעקב ואני כמעט בן 17. בימים כתיקונם אני לא נמצא כלל בבית אלא בפנימיית הישיבה, ומגיע הביתה רק לשבת חופשה. אני משתדל לנצל את הימים הללו ללימוד למרות כל הבלגן. בין פסח אחי לביני יש פער גילאים גדול - אך עם זאת אנחנו חברים טובים מאוד!

קושקוש - אני קושקוש הבייבי. כולם אוהבים אותי, ודואגים לי, ואני אוהב את כולם ודואג להם.

החופשות של הבית

בקידוש, כשנולדתי, קראו לי נעמה.

אני חושבת שההורים שלי בחרו לי שם יפה: נעמה. זו מילה כזו שיש בה גם יופי וגם צליל, כמו שאומרת המורה שלנו לחיבור.

נכון, זה שם יפה, אבל הייתי רוצה שם יותר הרפתקני. אם אתם מבינים למה אני מתכוונת.

יותר מקורי בכל אופן.

אני ורחלי, החברה הטובה שלי, בדקנו בתנ"ך ובחרנו לנו שמות שהיינו רוצות שיקראו לנו. אני בחרתי את השם גיתית, והיא בחרה עדה. אלו שמות מאד מעניינים. הרבה יותר מעניינים מנעמה ורחלי, אתם לא חושבים?

ביקשתי מאמא לשנות את השם, אבל היא התחלחה בכל הגוף ואמרה 'חס וחלילה', 'חס וחלילה', ואז אמרה כל מיני דברים על זה שהשם שלי, נעמה, זה על שם סבתא שלה זכרונה לברכה נעמי שהייתה צדיקה מאד.

אז לא הצלחתי לגרום לה לשנות לי את השם, אבל רחלי ואני החלטנו לקרוא אחת לשניה בשמות האלו.

ככה אנחנו מרגישות מקוריות ומעניינות. מה שאמור להתאים לחיים שלנו, שהם בהחלט מקוריים ומעניינים.

כל זה, ההחלטה וכו', היו לפני ימי הקורונה, בימים שנראים כעת רחוקים כל כך וטובים כל כך. הימים שבהם היינו הולכות מדי בוקר ללימודים וחוזרות יחד בחבורה גדולה, צוחקות, מפטפוטות, ומתכננות ערבים חברותיים ללא סוף.

ואז הגיע נגיף הקורונה.

אין לימודים ואין מפגשים עם חברות. הכל אנחנו עושות בטלפון או לפי האופנה החדשה שנוצרה לאחרונה: דרך המרפסות.

אנחנו גרים בבניין אחד שמחובר לבלוק שלם של בניינים, ובכולם יש מרפסות גדולות ורחבות.

מיכאל, ילד אחד מהבניין שלנו, שהוא גאון בכל מה שקשור לטכניקה, הצליח לבנות לנו רשת של חבלים שעוברים ממרפסת למרפסת, שאפשר להעביר דרכם סלים. בתוך הסלים אנחנו שמים את כל מה שאנחנו רוצים להעביר - מחברות, צבעים, עוגיות, פתקים, דבק וצנצנים ותופי מרים.

בבוקר מלכי, אני ורחלי עושות קייטנת מרפסות לכל ילדי הבלוק. אנחנו מחלקות לכולם דפי צביעה והפתעות, וכולם יושבים במרפסת וצובעים או שרים או

מנגנים בכלי ריתמיקה, שאחת השכנות שלנו מסכימה להשאיל בתנאי שנחזיר לה אותם דרך הסלים. כשאנחנו מעבירים אביזרים אנחנו עושים את זה עם כפפות ומגבונים אלכוהול, הכל לפי החוקים, וכל האימהות מרוצות מאד.

הבקררים באמת מוצלחים מאד. ברוך השם.

אבל אחר כך, בערך באחת בצהריים, הקייטנה מסתיימת וכל הילדים הולכים לאכול ולנוח. נשארות רק אני, מלכי ורחלי, שבמקרה גם המרפסות שלנו קרובות זו לזו, ומשוחחות.

אחר צהריים אחד היינו רחלי ואני על המרפסת.

"אכלת?" שאלתי אותה. היו לי תכניות, רציתי שהיא תהיה מרוכזת, והיא טיפוס כזה שמרוכז רק כשהיא שבעה.

"כן", היא אמרה.

"יופי", אמרתי. "תגידי, את זוכרת לפעמים את זה שאנחנו בעצם גיתית ועדה ההרפתקניות?"

"כן", אמרה בקול מנותק מעט, "אבל נראה שהכול השתנה..."

הבנתי אותה. מאז הקורונה, החיים קיבלו ממד שונה מאד.

"אבל בכל זאת", אמרתי, "אסור לנו לשכוח שאנחנו נערות עם חזון, שיש להן הרפתקאות, שעושות מבצעים ודברים מעניינים".

ראיתי שזה מדבר אליה.

"אנחנו צריכות לחזור לימים ההם, של המבצעים", המשכתי. "אז איזה מבצע את רוצה שנעשה היום?"

"טוב", היא הסתכלה במבט חולמני על העננים הגדולים שנראו כמו הרי האלפים בתמונות בספר גיאוגרפיה. "אז איזה מבצע את רוצה לעשות?"

"אני לא יודעת. צריך לפתוח את הראש. להסתכל כה וכה, למצוא חשודים".

למשך זמן מה הסתכלנו חזק חזק לכל הכיוונים. מצמצנו בעיניים, ואז מצמצנו יותר חזק.

חתולה אחת עם פרצוף מודאג חצתה את החצר. אמא של ארנפלד חזרה מהמכולת עם שתי שקיות. המכונית של דרעי נכנסה בזירות ל'ריבוע' שלה, ומר דרעי יצא ממנה, הוציא שני מכתבים מהדואר ועלה הביתה.

אף אחד חשוד או משונה לא נראה בסביבה.

שום דבר מיוחד או מבצעי לא הזדמן לנו.

אבל לא ויתרנו.

"עדה", אמרתי לרחלי, (בשנייה הראשונה היא שכחה שקוראים לה ככה,

אבל מיד התעשתה), "אנחנו לא נוותר! את יודעת למה?"

"למה, גיתית?" היא שאלה, ועיניה הכחולות נצצו בשמש בתוך אלף הנמשים.

"כי יש בתוכי הרבה מאד התפעמות של מבצע!" אמרתי לה. "ואני מרגישה שמשוה הולך לקרות!"

"כן, תתפעלי לך", אמרה רחלי-עדה, "ותביאי כבר מבצע, נו".

דילגתי על זה שהיא התבלבלה בין להתפעם לבין להתפעל, והתרכזתי בלחשוב.

פתאום ראינו את האלמנה המבוגרת גברת רוטשטיין במרפסת הסמוכה לשלנו.

גברת רוטשטיין ישבה על כיסא, ומולה היה ההליכון שלה שאיתו היא תמיד הולכת, גם בבית. היא לא יכולה ללכת ללא עזרה. ההליכון מסייע לרגליה החלשות להתקדם.

"שלום גברת רוטשטיין", נופפתי לה בנימוס.

"שלום מיידלאך", היא אמרה, "נהנות מהשמש הנעימה?"

"מאד", השיבה רחלי.

"צריך להודות על מה שיש", אמרה. "יש לנו פה נוף מקסים. הנה, העננים נראים כמו הרי האלפים".

"נכון!" אמרתי בהתפעלות. "אני גם חשבתי בדיוק!"

"את ילדה מתוקה מאד", אמרה רוטשטיין. לרגע אחד עמדנו כל אחת במרפסת. רחלי, גברת רוטשטיין ואני, ולא ידענו מה לעשות או להגיד.

"טוב. אולי ניכנס הביתה ונחשוב קצת איזה מבצע לעשות?" הצעתי לרחלי.

זה השלב שבו קרה דבר מוזר. גברת רוטשטיין מחתה.

"לא. אל תלכו. תישארו קצת, מיידלאך. אתן ילדות נחמדות".

זעתי במקומי במבוכה.

"מה אנחנו אמורות לעשות?" לחשה אליי רחלי.

"לא יודעת", משכתי בכתפיי.

אני חושבת שאף פעם לא הייתי במצב כל כך מוזר. אם

היו ימים רגילים ויכולנו להתרוצץ, יכול להיות שהיינו עושות מזה הרפתקה שלימה... ופתאום. פתאום ידעתי!

חיפשנו מבצע, והמבצע הגיע אלינו עד לפה!

המבצע הוא לשמח את גברת רוטשטיין הבודדה. להיות איתה! דרך המרפסת! לשוחח איתה! זה בדיוק המבצע. זו בדיוק המצווה. זה בדיוק החסד!

הרי גברת רוטשטיין היא אישה מבוגרת ואסור לה לצאת מהבית בגלל סכנת הקורונה (אני בעצמי ראיתי איך שולחים לה משלוחים עד הבית כי היא פשוט נמנעת לצאת). הילדים שלה, שהיו באים בעבר לבקר, כבר אינם באים כי הם דואגים לבריאותה ולא רוצים לסכן אותה.

היא כל כך לבד!!! מה יותר מבצע מזה?

"בואי נדבר איתה קצת, נשמח אותה", לחשתי לרחלי בחזרה.

רחלי הנהנה, ואלפי הנמשים שלה נצצו בשמש אחר הצהריים.

פתאום התמלאתי המון שאלות לשאול את גברת רוטשטיין.

"איך זה היה כשהיית ילדה קטנה בירושלים?" (המשפחה שלה עלתה לארץ כשהייתה בת חמש והתגוררה בבתי אונגריין. באותו הזמן היה עוני חמור בכל ירושלים והם נאלצו להסתדר עם מה שיש. לאכול מה שיש. כמובן שלא חלמו על מותרות כמו שיש לנו היום).

"איך היה בזמנים של מלחמה?" (היו שלוש מלחמות מאז. העצמאות, ששת הימים ויום הכיפורים. בראשונה ובאחרונה אלפי חיילים נהרגו. זה היה זמן עצוב מאד...)

"איפה כל הילדים שלך גרים?" (ברחבי העיר וחלק בבני ברק).

"ספרי לנו על הנכדים שלך" (כולם מוצלחים מאד ומתוקים, ויש לה כבר ניין!)

וככה ישבנו ושוחחנו עם גברת רוטשטיין, הקשבנו לה וסיפרנו לה סיפורים משעשעים. היא חייכה ונהנתה כל כך, הקשיבה ושאלה אותנו שאלות. היה נראה שהיא פשוט מתמלאת בחיים ובחיוניות בכל רגע.

וזה... זה היה המבצע שלנו לאותו היום.

אני חושבת שזה היה מבצע מצוין!

ילדה יקרה, מה את יודעת על מחלת הקורונה?

קורונה היא שם של נגיף. בלועזית קוראים לזה וירוס. האם את יודעת מה משמעות השם קורונה? רמז: ניתן היה לחשוב שזו מחלה של מלכים. משמעות השם קורונה הוא מלשון כתר, חcrown באנגלית, והסיבה היא שכאשר מסתכלים על הנגיף במיקרוסקופ, המראה שלו מזכיר כתר.

משימה: כתבי 5 שמות של מחלות שאת מכירה:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

מהו נגיף?

משימה: לכי לחדר והביאי את החפץ הכי קטן שיש לך בחדר

משימה: ציירי כאן את הנקודה הכי קטנה שאת מצליחה:

נגיפים (וירוסים) הם גופיפים זעירים, קטנים בהרבה מהתאים המרכיבים את גוף האדם. הם מכילים מידע גנטי, לכן הם יכולים להתרבות, אבל לשם כך הם צריכים להיות בתוך גוף מאחסן. כאשר נגיף נכנס לגוף המאחסן, הוא מתחיל לפלוש לתאים שלו. הוא מזריק את המידע הגנטי שלו לתוך התאים, מה שגורם להם לייצר יותר עותקים של הנגיף. הנגיפים מתפשטים מתא לתא, וכך עלולים לחלות. עם זאת, לא כל הנגיפים מזיקים.

חשוב לדעת! נגיף הקורונה אינו פוגע כמעט בילדים.

אז למה צריך להיזהר?

ילדים אמנם לרוב לא מרגישים את המחלה, אבל הם יכולים לסחוב אותה ולהעביר אותה לאחרים בסביבתם. יש לך סבא וסבתא? לאנשים מבוגרים, המחלה הזו עלולה להיות מסוכנת! נגיפים עוברים מאחד לשני באמצעות מגע, או באמצעות הרוק שלנו. לכן, בתקופה הזו אנחנו נמנעים ממפגש קרוב עם אנשים שהם לא מהמשפחה הקרובה שלנו.

האם לדעתך שמירה על הגוף היא מצווה מן התורה?

קראי את דברי הרמב"ם ב"ד החזקה:

"כל ממשול שיש בו סכנת נפשות מצות עשה להסירו ולהשמר ממנו ולהזהר בדבר יפה יפה שנאמר: 'השמר לך ושמור נפשך'"

הרמב"ם אומר שבמקום שיש בו סכנת נפשות, יש להזהר באופן מיוחד.

תני דוגמא למקרה שבו אנחנו עושים הרחקה על מנת להמנע מסכנת נפשות:

הקורונה היא סכנת נפשות. לכן, במיוחד כיום, חובה עלינו לשמור על הגוף שלנו מכל משמר, לרחוץ ידיים בסבון ולהקפיד על שמירת הנקיון בבית ובגוף.

מצורפת רשימה של פעולות שאינן בריאות לגוף. רשמי בצד השני של הטבלה איזה מעשה את יכולה לעשות כדי לשמר ולחזק את בריאותו בס"ד:

שתייה מתוקה	אני יכולה להקפיד במהלך השבוע לשתות רק מים
הליכה לישון מאוחר	
ישיבה ממושכת על	
אוכל מלא	
יציאה לשמש ללא	
הליכה לישון ללא צחצוח	
אי שטיפת ידיים לאחר משחק	

נסתק: קווא-קווא

בעמוד 81 בסוף החוברת מופיעה הדפסה של משחק קווא קווא.

מלאכה ראשונה: חיתוך

חתכי את השרטוט בעזרת מספריים, השתדלי לעשות זאת מה שיותר מדויק.

מלאכה שנייה: קיפול

השתמשי בקווים הדקים המסמנים את מקומות הקיפול ונסי להיצמד אליהם. קפלי מדויק ככל האפשר והעבירי את האצבע על הקיפול בכדי ליצור קיפול חד ויפה.

שלבי הקיפול:

1. מקפלים את ריבוע הקווה-קווה לחצי. מהדקים את הקיפול.
2. מקפלים שוב לחצי. מהדקים את הקיפול.
3. פותחים. הופכים כך שהציור יהיה כלפי מטה.
- מקפלים פינה אחת פנימה עד המרכז (משתמשים בסימן הקיפול שיצרנו בשלב 1 ו-2 בתור סימון).
- מהדקים את הקיפול. ממשיכים ליתר הפינות.
4. הופכים כך שקיפולי הפינות יהיו למטה.
5. מקפלים את אחת הפינות פנימה עד האמצע. מהדקים את הקיפול.
6. מקפלים כך את יתר הפינות.
7. כעת מקפלים את הריבוע לשניים לרוחבו ומהדקים.
8. פותחים ומקפלים לשניים לאורכו ומהדקים.
9. משחילים את האצבעות ו... הופה! הקווא קווא כבר כאן.

תשובות:

(היי, לא להסתכל לפני ששיחקת, אחרת מה הקטע?!)

1. לספור ספירת העומר | 2. שלושה עשר מידיא/י"ג מידות | 3. רבי שמעון בר יוחאי | 4. שמאל | 5. שיר השירים | 6. בכורות | 7. מים שלנו | 8. פסח, מצה ומרור

קראי את המדרש הבא על הלל הזקן:

'גומל נפשו איש חסד' (משלי יא, יז) - זה הלל הזקן.
הלל הזקן בשעה שהיה נפטר [=נפרד] מתלמידיו היה מהלך והולך.
אמרו לו תלמידיו: רבי להיכן אתה הולך?
אמר להן [הלל]: לעשות מצוה.
אמרו לו [תלמידיו]: וכי מה מצוה הלל עושה?

מסופר לנו כאן שהלל הזקן, הצדיק, הולך לעשות מצווה. איזו מצווה לדעתך הוא הולך לעשות? כתבי שלוש אפשרויות:

קראי את המשך המדרש המפתיע:

אמר להן [הלל]: לרחוץ במרחץ.
אמרו לו [תלמידיו]: וזו היא מצוה?
אמר להן [הלל]: הן [=כן].

ומה אם איקוניות של מלכים [=הפסלים שבצורת המלכים] שמעמידין אותן בבתי תיאטריות ובבתי קרקסיות שלהן, מי שהוא ממונה עליהן מורקן ושוטפן, והן [=המלכות] מעלין לו סודרין [=משכורת], ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי המלכות,
אנו שנבראנו בצלם ובדמות, דכתיב [=כמו שכתוב]: 'כי בצלם אלקים עשה את האדם' (בראשית ט, ו), על אחת כמה וכמה.

כתבי והסבירי:

מדוע לפי המדרש, רחיצה במרחץ נחשבת לפי הלל למצווה?

ילדה יקרה ואהובה, זכינו ונבראנו "בצלם אלוקים", גופנו הוא כלי לתפילה, לעבודת ה' ולעשיית חסדים. גוף כזה, שעושה כל כך הרבה מצוות, ודאי חייב בשמירה!
חשבי על דברים אחרים בחייך שחשובים לך, האם תאפשרי להם לשכון בכלי רעוע או שבור? אדם שיש לו חפץ שחשוב לו, יקפיד לשמור אותו בקופסה מהודרת ויפה. כך אדם שמבין את ערכה של הנפש, ישמור עליה בכלי שלם ובריא.

אלקטואליה

זמן משפחתי:

ילדה יקרה, הזמן שלנו בבית הוא הזדמנות טובה להכיר את הבית והמשפחה שלנו טוב יותר. מצורפות משימות להעמקת היכרות עם המשפחה והבית. את מוזמנת לעשות אותן בסיוע ההורים או האחים:

ציירי עץ משפחה של כל המשפחה שלך, נסי להגיע כמה שיותר רחוק!

כתבי מכתב תודה לאבא ולאמא או לאחד האחים שלך על משהו שהם עשו בעבורך

חברי שיר/המנון למשפחה עם מילים חדשות למנגינה מוכרת

ציירי תרשים של הבית שלך באופן מדויק ומפורט

הכיני תפזורת עם שמות כל בני המשפחה (טבלה ריקה לתפזורת)

התקשרי לסבא וסבתא ודברי איתם שיחה ארוכה, בקשי מהם עצות לחיים טובים

בואת דיבור

בונדבר אמונה

אני רואה שמדברים פה הרבה על הקורונה... אני בטוח שחלקכם חשים מעט לחץ כתוצאה מכל ההגבלות והכללים...

אכן. כולנו כאן! כבר כמעט שבועיים שפסח ודיצה לא הולכים לגן ולת"ת, הבנות לא הולכות לבית הספר, המעון של קושוקוש סגור, ואפילו אני ה"ישיבע בוחר" נמצא בבית!...

חשוב שנעצור לרגע לדיבור עמוק ומחזק.

חשוב מאוד, ואפילו הכרחי, ללמוד כיצד נכון לנהוג, ולמלא בקפדנות אחר כל ההנחיות. זהו קיום מפורש של מצוות "ונשמרתם".

אבל בד בבד, עלינו להתמלא בדברי אמונה וביטחון ולהתחזק. האמנתי - כי אדבר. ככל שנדבר על כך יותר, נתחזק יותר.

בדיוק היום שמעתי בטלפון דרשה של רבי אלימלך בידרמן שליט"א. הוא מדגים: כאשר על בן אדם לעבור ניתוח, הוא מחפש בכל העולם את המנתח הטוב ביותר ואת המרדים המקצועי ביותר. הוא בודק באלף חקירות ודרישות מי איש המקצוע הטוב ביותר בתחום, ורק אז מזמין את שירותיו. בוחר בו להעביר בס"ד את איזמל המנתחים על בשרו...

לעומת זאת, האם מישהו שטס במטוס העלה אי פעם על דעתו לברר לפני הטיסה מי הוא הטייס הטוב ביותר שאיתו ורק איתו הוא מוכן לטוס? לא.

אתם צוחקים. מדוע?

כי המנתח - מנתח מישהו אחר. והטייס - נמצא במטוס יחד עם הנוסעים. מה שיקרה לנוסעים, יקרה גם לו. הוא איתם בטוב ובמוטב, על כן, אין מה לחשוש. הוא בוודאי יעשה את מלאכתו באופן הטוב ביותר שייך.

גם לנו אין סיבה לחשוש. אנחנו לא לבד. הקב"ה נמצא איתנו! איתנו ממש! שוכן בינותינו! משגיח עלינו! גם בזמנים כאלה של בלבול ודאגה - הוא שומר עלינו. ומרחם עלינו. ואין לנו אלא לסמוך עליו בלב שלם ולהתחזק בביטחון בו!

קורונה?

קראו - נא!

קראו לה, במיוחד אתם, תינוקות של בית רבן שתפילתם יקרה ומתקבלת לפניו באהבה.

והוא יתברך יושיע אותנו במהרה.

בואו דיבור

אם כבר מדברים על לדבר...

כולנו יודעים כמה חשוב לבקר את סבא וסבתא היקרים, לכבד אותם, ולהנעים להם את זמנם שכבר אינו כל כך עמוס כמו בשנים עברו, זהו בדיוק הזמן להכיר להם טובה על כל שהשקיעו בהורינו ובנו ולשמח אותם בנחת מקרוב. אולם, בימים אלו, הכבוד הגדול ביותר שנוכל להעניק להם - הוא להתרחק מהם באופן פיסי, ובכך לקיים את חובת ההשתדלות בשמירה על בריאותם האיתנה.

דווקא לכן - נרבה להתקשר ולהתעניין בשלומם. ו-מה דעתכם על מכתב המתאר את חוויותינו בימים בלתי שגרתיים אלו...? כך תהיה לנו תעסוקה, ולסבא וסבתא - נחת והנאה!

שמירה על הגוף:

ילדה יקרה, אנו מציעים לך כאן מספר פעילויות שאפשר לעשות בבית במטרה לשמור על גוף בריא גם בזמן שיש להשאר בבית. את מוזמנת לעשות אותן לבד או עם האחים שלך, נסי לעשות כל פעולה לאורך זמן מרובה ככל שתצליחי. בכל יום - חזרי על הפעולה ונסי להאריך אותה: לפניך מד תרגול. כתבי כל יום כמה זמן הצלחת במילוי המשימה ועקבי בהנאה כיצד היכולות שלך משתפרות!

א. קפצי על רגל אחת מצד אחד של הבית לצד השני

א | ב | ג | ד | ה | ו

ב. קפצי במקום עם רגליים צמודות ככל שתצליחי, גבוה ככל שניתן

א | ב | ג | ד | ה | ו

ג. עמדי זקוף ונסי להגיע לכפות הרגליים שלך ללא כיפוף הברכיים. חזרי על הפעולה

א | ב | ג | ד | ה | ו

ד. סובבי את הידיים בסיבובים קדימה ואחורה. חזרי על הפעולה

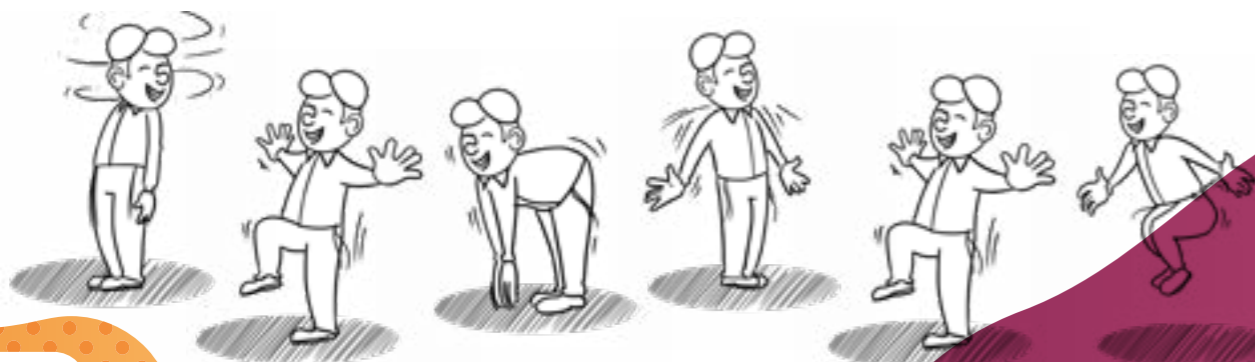
א | ב | ג | ד | ה | ו

ה. סובבי את הראש סיבוב מלא, מספר פעמים, לשני הצדדים

א | ב | ג | ד | ה | ו

ו. שכבי על הגב, הרימי את הרגליים למעלה לאט, כאשר הן צמודות אחת לשנייה, והורידו לאט. חזרי על הפעולה ככל שניתן. בצעי מתיחות לשחרור השרירים

א | ב | ג | ד | ה | ו

בואת היבור

אני שמח כל כך לראות אתכם מתעמקים בהלכות הפסח, מלבנים, מתדיינים, שואלים ועונים.

כל השנה אומרים לכם - קושיות? בליל הסדר!

ואני רואה, שאתם אכן מתכוננים כראוי. אני בטוח שהשנה הקושיות שלכם תהיינה קושיות - קושיות!

אם מדברים על קושיות - זה מזכיר לי סיפור מיוחד מאוד.

לפני שנים רבות ישב מרן ה"חתם סופר" זי"ע וערך את שולחן הסדר. השולחן, כפי שאתם מתארים לעצמכם, היה ערוך בהדר, בני הבית היו מסובים לשולחן ואף תלמידים רבים שבאו לחזות ברבם בשעות עילאיות אלו, וללמוד מתורתו.

החתם סופר האריך לספר ביציאת מצרים והרבה לומר דברי תורה עמוקים ומפולפלים. לפתע נשמע קול צלול של ילד, בנו, הלא הוא בעל ה"כתב סופר", ובפיו קושיה חזקה על הנאמר.

החתם סופר תלה בבנו את עיניו הקדושות, האזין לו בקשב רב, אך לא ענה. הילד חזר על שאלתו, ושוב, החתם סופר הקשיב, ושוב - לא ענה.

נעצב הילד אל ליבו ופרץ בבכי מר. הוא שאל שאלה, ואילו אבא, אינו עונה. אט אט נרגע קול בכיו, והחתם סופר המשיך בעריכת הסדר.

קרני שחר ראשונות הסתננו מבעד לחלון, והדי שירת הפיוטים נדמו. המשרתות פינו את השולחן, ואף התלמידים התפזרו לבתיהם.

קרא החתם סופר לבנו, הושיב אותו על ברכיו, ואמר לו: "שאלת שאלה במהלך הלילה, חזור עליה". הבן חזר ופירט את שאלתו היפה, ואביו הגדול, החתם סופר - ענה עליה במדויק.

או אז - פרץ הילד בבכי כפול ומכופל. האם אתם מנחשים מדוע...?

"אבי, אם ידעת את התשובה, מדוע לא ענית לי מיד?"

"בני היקר", ענה לו החתם סופר בקול רך, "פעמים רבות בחיים דברים אינם ברורים לנו, יש לנו כאבים וקשיים, ואז, יש לנו קושיות. מדוע, אבא שבשמים? למה...? אנו מצפים לתשובה וכשאנו מקבלים אותה מיד - אנו בוכים. קשה לנו כשאנו מבינים. רציתי ללמד אותך שלאבא שבשמים יש תשובה לכל דבר, ולכל התרחשות יש סיבה עמוקה. אלא מה, לפעמים יש לחכות עם השאלה עד שהדברים יובנו. ויהודי צריך לדעת להמתין באמונה תמימה ובסבלנות למרות השאלה שיש לו".

ילדי היקרים, אתם שואלים מדוע אני מתרגש כל כך כשאני מספר זאת?

האירועים המתרחשים כעת בעולם כולו, מזכירים לי מאוד את מה שאמר החתם סופר. מדינות ענק מוצאות את עצמן ללא כל עצה מול נגיף אחד קטן. כל הקידמה שחשבו שהיא יכולה לפתור את כל הבעיות, לא עוזרת להם כלל. גם בארצנו הקטנה השתנה סדר היום לחלוטין, החנויות שבערב פסח עובדות שעות רבות מהרגיל - סגורות. אוטובוסים כמעט ואינם נוסעים ממקום למקום. בתי הספר והחיידרים סגורים. למה? מדוע? איזה דבר טוב יוצא מכך? אנו מלאים בתהיות. אך דבר אחד אנו יודעים בבירור - לכל דבר שעושה בורא עולם יש סיבה ויש מטרה. אין דבר שקורה סתם. והכל, לטובת עם ישראל. מתי נזכה לראות כיצד ואיך? נחכה בסבלנות. באמונה. בשמחה. הלוואי שבקרוב נזכה לגאולה השלימה שתענה לנו באור גדול על כל הקושיות שלנו.

אלו

זאת הבית אנחנו לומדים

שבת היא מקור הברכה

הכל ציפו לוועידת היסוד להקמת ועד הישיבות באירופה. גדולי ישראל שנטלו על עצמם את משא הדור הבטיחו את השתתפותם ועיני עם ישראל בכל תפוצות העולם היהודי המתינו לכינוס ההיסטורי שהתקיים בעיר הגדולה וילנא, שכונתה באותם ימים 'ירושלים דליטא'.

בוועידה דנו גדולי ישראל יחד עם עסקניה הנמרצים של היהדות החרדית בנושאים הרי גורל לקיומו של עולם התורה, אל מול אתגרי התקופה. הוועידה הסתיימה בשעות הבוקר המוקדמות.

בין משתתפי הוועידה היה כמובן מנהיגה של היהדות החרדית באירופה מרן החפץ חיים זצוק"ל שהגיע במיוחד מהעיירה ראדין. עם סיומה של הוועידה הוא שם פעמיו אל עבר תחנת הרכבת בוילנא, משם יוכל לקחת רכבת אל העיירה ראדין.

מה רבה הייתה הפתעתו לפגוש בתחנת הרכבת את הגאון הגדול רבי זלמן סורוצקין זצ"ל, אב"ד ורבה של לוצק, שאף הוא נמנה עם משתתפי הוועידה ההיסטורית. הגר"ז סורוצקין שם פעמיו אל אותה תחנת רכבת אליה צעד מרן החפץ חיים, שכן אף הוא היה אמור לנסוע באותה רכבת אל העיירה לוצק, הסמוכה לעיירה ראדין.

רבי זלמן סורוצקין, התהלך ברציף תחנת הרכבת אנה ואנה כשראשו טרוד במחשבות. באותם רגעים, על אף שגורל עולם התורה היה מונח על כתפיהם של גדולי ישראל מנהיגי הדור, מחשבתו נדדה אל אחת המשפחות המכובדות בעיירה לוצק.

אותה משפחה, שאבי המשפחה נמנה עם מכובדי העיירה חלה במחלה נוראה והרופאים ציוו עליו להגיע בדחיפות אל בית החולים בוילנא לקבלת טיפול אצל טובי מומחי הרפואה. אך מעבר למחלה הקשה שפקדה את המשפחה, סערה העיירה לוצק בשבועות האחרונים, לאחר שבנו הצעיר של אותו מכובד, רכש מוגנית חדשה והחל לספק לתושבי העיירה והעיירות הסמוכות, שירותי נסיעות לכל האזור. אלא שלמגינת לב הוריו ותושבי העיירה, הוא החל להסיע נוסעים גם בעיצומה של שבת קודש. הגם שניסה להסוות את מעשיו, נסיעותיו ביום שישי הסתיימו לאחר כניסת השבת ואת נסיעותיו הראשונות ביום השבת עצמו היה מתחיל עוד לפני תפילת מנחה של שבת.

רבי זלמן סורוצקין, כאב את כאבה של המשפחה. הן

על חילול השבת בפרהסיה של הבן שיצא לתרבות רעה והן על מחלתו הקשה של אבי המשפחה שאימה למוטט את מטה לחמה של המשפחה כולה.

רבי זלמן הרהר בדבר ושקל לוותר על הנסיעה ללוצק ולנסוע אל בית החולים בוילנא, כדי לבקר את אבי המשפחה. אם יבקר את החולה ובד בבד ידבר על ליבו של החולה שישכנע את בנו שיחדל מהנסיעות בעיצומה של שבת קודש, אולי ייפסקו חילולי השבת בעיירה ומשם תבוא רפואתו.

המחשבות המשיכו להטריד את מנוחתו, ולפתע, הופתע רבי זלמן סורוצקין לראות את אותו יהודי חולה, צועד אף הוא לעבר רציף הרכבת.

מה הינך עושה כאן בתחנת הרכבת? תהה רבי זלמן סורוצקין. הן חולה אתה ועליך לשהות במצוות הרופאים בבית החולים?

אותו יהודי, שהכיר היטב את רבי זלמן סורוצקין, פתח את סגור ליבו וסיפר: "הלילה חלמתי חלום נורא בעודי שוכב בבית החולים. בחלום ראיתי את סבתי המנוחה ע"ה שנפטרה לפני שנים רבות, והנה בחלום היא מקימה אותי ממיטת חוליי וגוערת בי על כך שלשווא אני מחפש תרופות ורפואה למחלתי אצל הרופאים והמומחים בוילנא, שכן רק מרן החפץ חיים יכול לרפא אותי וכי עלי לסור אל ביתו ולבקש את ברכתו".

פקח רבי זלמן סורוצקין את עיניו ואמר: יש לך מזל מיוחד, אינך צריך לכתת את רגליך ברכבת עד העיירה ראדין, שכן מרן החפץ חיים נמצא אף הוא כעת בוילנא. ולא רק זאת, הוא אף נמצא כעת כאן ברציף הרכבת בעודו ממתין לרכבת שתיקח אותו לראדין.

עוד בטרם ניגש החולה אל מרן החפץ חיים, מיהר הגאון רבי זלמן סורוצקין אל רבי הלל גינזבורג, נכדו של החפץ חיים שהתלווה אליו לנסיעה, וביקש ממנו לנצל את שעת הכושר הנדירה ולהתחנן בפני החולה שאם הוא רוצה ברכה לרפואה, עליו להסיר את נגע חילול השבת של בנו בעיירה לוצק ובכך לסתום את פרכת חילולי השבת בעיירה.

רבי הלל גינזבורג ביקש לעשות כבקשתו של רבי זלמן סורוצקין אולם עד שהספיק להגיע אל סבו, ניגש אותו יהודי אל 'החפץ חיים' כדי להתברך מפיו לרפואה שלמה.

אודות
הדו שיח שהתנהל
באותם רגעים בין מרן
החפץ חיים זצ"ל ליהודי החולה,
סיפר לימים רבי זלמן סורוצקין
עצמו.

"היה זה מעמד מרגש שהרטיט כל לב", סיפר רבי זלמן. "בקרונ הרכבת ישב החפץ חיים, מולו ניצב היהודי החולה, ואילו רבי הלל גינזבורג ואני עמדנו מן הצד והאזנו בדממה לדו-שיח שהתנהל בין הצדיק הישיש לבין היהודי. האיש השמיע את דבריו במילים נרגשות, סיפר שהרופאים לא מוצאים כבר למעלה משנה תרופה למחלתו וכי בלילה האחרון תקפו אותו ייסורים קשים. לפתע נרדם וראה בחלומו את סבתו המנוחה מעולם האמת, אשר אמרה לו: עזוב את כל רפואות הרופאים ואת כל התרופות, ולך אל החפץ חיים' שיעניק לך ברכה, ותרפא".

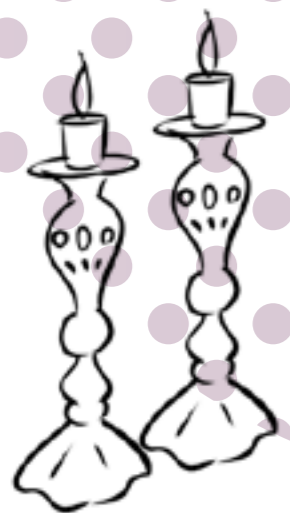
ה'חפץ חיים', שלא יכול היה לשאת את העובדה, שמשמים מרמזים עליו כי הוא בעל מופת ובכוחו להושיע חולה ממחלתו, קפץ ממקומו וגער ביהודי: "מה הינך רוצה ממני? מי יעניק לך ברכה, אני? ישראל מאיר? והברכה הזו תועיל לך? חס ושלום! הברכות אינן מסורות בידי!".

אותו יהודי חולה, על אף הנחרצות בדבריו של החפץ חיים לא אמר נואש והתחנן: "הן תמיד רבנו חותם את שמו ישראל מאיר הכהן והרי הברכות מסורות בידי הכהנים בני לוי ומצווה עליהם לברך את בני ישראל".

הקשיב החפץ חיים לדברי החולה ובקרונ השתררה דממה עמוקה למשך דקות ארוכות. לפתע נייעור החפץ חיים ופנה ליהודי ואמר: "יש לי עצה עבורך. הנך זקוק לרפואה שלמה, אך יודע אתה מהו מקור הברכה? שבת קודש היא מקור הברכה! שהרי כתוב מפורש בפרשת בראשית: 'ויברך אלוקים את יום השביעי ויקדש אותו'. מדוע הנך בא לחפש ברכה דווקא אצל ישראל מאיר?".

וה'חפץ חיים' המשיך ואמר ליהודי: "אם תקבל על עצמך לשמור שבת כהלכתה, ותרצה לקבל ברכה גם מישראל מאיר - אז גם הוא יתן לך ברכה. אבל אם סבור אתה שישראל מאיר הכהן יכול לתת לך ברכה בלי שאתה עצמך תדאג לקבל את ברכת השבת - טעות היא בידך. שום תועלת לא תצמח לך מברכה כזו!".

יושבי הקרון הטו את אוזנם לשיחה המרתקת בין החפץ חיים ליהודי החולה, בעוד רבי זלמן סורוצקין ורבי הלל גינזבורג מביטים בהשתאות הכיצד ידע החפץ חיים לדבר עם אותו יהודי חולה על שמירת השבת.

אלא שזו הייתה רק ההקדמה. מרן החפץ חיים המשיך לדבר על ליבו של אותו יהודי חולה ואמר בכאב: "גם אם תאמר שאתה מקפיד על שמירת שבת קלה כבחמורה וראוי אתה לברכת השבת, חשוב לזכור את מה שהתורה מצווה עלינו בעשרת הדברות 'זכור את יום השבת לקדשו... שבת לה' אלוך, לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך'. בשום מצווה בתורה לא נאמר שהאדם מחויב שגם בני ביתו יהיו חייבים. רק בשמירת שבת. סימן שהאחריות מוטלת על האב גם עבור הבנים שלו. ולכן גם אם הנך שומר שבת אבל בנך חלילה מחלל את השבת לא תוכל לקבל את ברכת השבת שהיא מקור הברכות".

"נדהמתי ממש למשמע הדברים", תיאר לימים רבי זלמן סורוצקין את רגע המשעה. "ה'חפץ חיים' כמו קרא את מחשבותיי, ודיבר עם היהודי בעניין שמירת השבת של בנו".

אותו יהודי, שאכן הקפיד על שמירת השבת, נשבר ופרץ בבכי מול עיניו של החפץ חיים. הוא סיפר שאכן בנו מחלל את השבת ומסב לו עוגמת נפש גדולה. כעת הוא מבין מדוע סבתו פנתה אליו בחלום משום שבעולם האמת היא מתביישת שהנכד שלה מחלל את השבת. ברגע ששמע את התוכחה מפי החפץ חיים, הבין היהודי שעליו להניא את בנו מלחלל את השבת.

כשהוא בסערת נפש ובהתרגשות אדירה, הכריז היהודי החולה באוזני החפץ חיים ופמלייתו: "רבי, אני מקבל על עצמי לתקן את מעשי. אעשה כל מאמץ לקיים את שמירת השבת, אתחנן בפני הבן שלי, את מיטב כספי אתן לו, את כל רכושי אעניק לו, בתנאי שלא יחלל את השבת. אני מבטיח שאעשה כמיטב יכולתי".

החפץ חיים שב לעיירה ראדין ורבי זלמן סורוצקין המשיך לעיירה סלוצק. ואכן תוך זמן קצר, התבררו תושבי העיירה בשתי בשורות משמחות. אותו יהודי אכן עשה הכל שבנו יחדל מחילולי השבת ואחרי ששמע הבן את הסיפור שהיה לאביו בקרון הרכבת עם מרן החפץ חיים, התעוררו בו רגשי חרטה והוא שב בתשובה שלמה. ואכן, כפי שהעיד לימים, רבה של סלוצק רבי זלמן סורוצקין, אותו יהודי אכן נרפא ממחלתו שבמשך שנה הרופאים לא מצאו לה מזור.

לספור בכל יום

קראי את הקטע הבא ועני על השאלות:

לספור בשמחה

דיצה ומלכה ישבו על הספה והסתכלו על השעון בציפייה. מלכה זזה בחוסר סבלנות, ודיצה כבר ממש רצתה לקפוץ. אמא אמרה להן לחכות בסבלנות בזמן שהיא מתכוננת ליציאה לקניות. מגיע להן, הן ניקו את הבית כ"כ יפה לפסח. דיצה ומלכה אוהבות פרסים, וגם לקנות בגדים חדשים לכבוד החג. אבל הן לא כ"כ אוהבות לחכות. אבל הנה, פתאום נשמעה קריאה מהמטבח.

"בנות, כמעט סיימתי להתארגן. ספרו עד עשר ואנחנו יוצאות!"

כמה דיצה ומלכה התרגשו, באיזו שמחה ספרו:

"אחת! שתיים!" צעקה דיצה, וקפצה מעלה ומטה.

"שלוש! ארבע!" צהלה מלכה, והניפה את ידיה.

כשהגיעו לעשר כבר לא יכלו הבנות להתאפק ורצו אל דלת הדירה.

"וואו, בנות", אמרה אמא. "באיזו התרגשות ספרתן, ממש כמו לפני מתן תורה!"

"מה, אמא?" שאלה דיצה. "מה כמו לפני מתן תורה?"

"כן, דיצה", הסבירה אמא. "לאחר שעלה משה רבנו להר סיני, חיכו בני ישראל שירד עם התורה שקיבל בשמים. משה הבטיח להם שיחזור בעוד חמישים יום, וכך בהתרגשות ספרו כל יום. יום ראשון, יום שני, עד היום הארבעים ותשעה. כמו שספרתן אתן בשמחה, ככה ספרו בני ישראל את ספירת העומר. וגם אנחנו סופרות בכל יום, עד שיגיע חג השבועות בו נקבל את התורה בשמחה ובטוב לבב."

שאלות:

1. מדוע התרגשו הילדות לקראת היציאה?

2. באיזה אופן דומה ספירת הבנות לספירת העומר?

חשבי: האם התרגשת גם את פעם לקראת מאורע מרגש? ציירי או תארי זאת במילים:

על חמץ וזאווה

קראי את הסיפור:

החמץ המנופח

היה היה, לפני כמה שנים בצק מנופח, מבחוץ ובפנים לאחר שנילוש, על שולחן הוא הונח ובכמה רגעים הוא קם ותפח

אני הכי טוב, אין כמוני בעולם הכריז הבצק כך לאוזני כולם אני כה גדול, כה יפה ומוצלח וכך הוא תפח, ותפח ותפח

הבצק, שקוראים לו כולם "החמץ" הוכנס לתבנית, ובלי להתאמץ לתנור הוא נדחף, ושם הוא הונח והנה תפח עוד, וללחם הפך מהתנור הגיח החמץ הגאוותן ברברן ושחצן, וכזה פטפטן

'אני ואני, הכי טוב וחכם אני כה נאה, הכי מכולם! כך סיפר החמץ לכל מי שמצא ולפתע נתקל ב...מצה

המצה נשכבה שם, ענווה ושקטה ללא שום תבלינים, ככה - פשוטה המצה לא הכריזה 'אני' ואני' המצה היא כמו לחם, אבל כה עני רק קמח ומים, ללא שום התפחה זה מה שיש לה, ובזה היא שמחה

מה דעתכם, ילדים יקרים? למי מהשניים הייתם מתחברים? האם כדאי להיות כמו חמץ, גאוותן? לא ולא! ענווים כמו מצה נהיה, כמובן

עני על השאלות ונאקי:

- 1 איזו מידה מסמל החמץ? איזו מידה מסמלת המצה? מדוע?
- 2 רשמי: כיצד ניתן להידמות למצה ולהתרחק ממידתו של החמץ?
- 3 האם פגשת אדם הדומה במעשיו למצה המתוארת בשיר? תארי את מעשיו בקצרה.

בחצות לא בחצות

שמות יב, כט

"ויהי בחצי הלילה וה' הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה"
מתי הכה ה' כל בכור על פי הפסוק שהובא לעיל?

שמות יא, ד

"ויאמר משה כה אמר ה' כחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים"
על פי דברי משה, מתי יצא ה' בתוך מצרים להכות את מצרים?

רש"י יא, ד ד"ה כחצות הלילה

"כחצות הלילה - כהחלק הלילה כחצות כמו (מ"א יט) כעלות (תהלים קכד) בחרות אפס בנו זהו פשוטו לישבו על אופניו שאין חצות שם דבר של חצי (ברכות ד) ור"ד כמו כחצות הלילה ואמרו שאמר משה כחצות דמשמע סמוך לו או לפניו או לאחוריו ולא אמר בחצות שמא יטעו אצטגניני פרעה ויאמרו משה בדאי הוא אבל הקב"ה יודע עתיו ורגעיו אמר בחצות"
בארי כיצד מסביר רש"י את ההבדל בין דברי הקב"ה למשה לבין דברי משה אל פרעה:

עייני בדברי רבנו בחיי המובאים לקמן:

רבנו בחיי שמות יא, ד

כה אמר ד' כחצות הלילה - הקדוש ברוך הוא אמר לו: 'בחצות', כי כן העידה התורה במעשה: 'ויהי בחצי הלילה וד' הכה כל בכור' (יב, כט), אבל משה אמר: 'כחצות', דרשו רז"ל (ברכות ד ע"א): כדי שלא יטעו אצטגניני פרעה, ויאמרו: 'משה בדאי הוא'.

האם תשובתך תואמת לתשובתו?

מדוע היה חשש שיטעו אצטגניני פרעה ויאמרו שמשה בדאי? עייני בדברי רבי אברהם אבן עזרא ועני: מה היה הקושי בו עלולים היו להיתקל חרטומי פרעה?

רבי אברהם אבן עזרא שמות יא, ד

"כחצות הלילה. יש מדקדקים שאמרו כחצות שם הפועל. והטעם כאשר יהיה חצי הלילה בשוה. כי רצו לדמותו כמו ויהי בחצי הלילה וידוע כי אין יכולת בחכם לידע רגע חצי היום כי אם בטורח גדול בכלים גדולים של נחשת. ואף כי חצי הלילה שהוא יותר קשה."

מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יב פסוק מ - ומושב בני ישראל

"בחצי הלילה נדבר עם אבינו אברהם בין הבתרים ובחצי הלילה נולד יצחק ובחצי הלילה לקו בכורות מצרים, שנאמר: "ויהי מקץ" - קץ אחד לכולן: שלושים שנה וארבע מאות שנה. שלושים שנה אלו מה טיבן? מיום שנידבר עם אבינו אברהם בין הבתרים ועד שנולד יצחק - ל' שנה. ומשנולד יצחק ועד שיצאו ישראל ממצרים ארבע מאות שנה."

עייני בדברי המדרש: אילו עוד אירועים קרו בחצי הלילה בדיוק?

מי יודעת? חידות בחרוזים

קראי את החידות, השלימי אותן ועני על השאלות:

חידות לקראת חג הפסח

1

שאלות לדיון:

ארבע מי יודע, ומי ינחש לקראת ארבע אלו תמיד נתרגש שרה ורבקה, לאה ורחל להיות כמותן לעד ניחל צנועות וצדקניות, מייסדות האומה נשאף לראות בהן תמיד דוגמא על מי מדובר? אתן ודאי כבר יודעות אלו כמובן ארבע _____

1. היכן קבורות ארבע האמהות?
2. האם נסעת אי פעם לקברה של אחת האמהות להתפלל? כתבי על החוויה.
3. שאלו את אימך האם זכורה לה נסיעה לקבר רחל, ובקשי ממנה לשתף אותך בתפילתה שם.

2

שאלות לדיון:

סביב השולחן כל המשפחה מספרים בניסי הבורא בשמחה נקדש ונהלל, נברך את מלכנו נשיר ונודה בכל פה לאלוקינו וכמו בני מלכים, לידנו מונחות ביין או במיץ, מלאות וגדושות ניחשת ילדה? מוזמנת לנסות! כמובן מדובר בארבע ה_____

1. מדוע שותים 4 כוסות?
2. כיצד שותים את הכוסות? מדוע?
3. הספרה 4 חוזרת את חג הפסח כולו. האם ידוע לך על עניינים נוספים בהם מוזכרת הספרה 4?

רביעיות לפסח

כללי המשחק

גזרו את הקלפים מעמוד 73

המטרה: לאסוף כמה שיותר רביעיות מהלך המשחק

- התחלת המשחק: מערבבים את הקלפים ומניחים אותם בערימה כשפניהם למטה. כל שחקן מקבל ארבעה קלפים. קובעים מי ראשון וממשיכים עם כיוון השעון. שחקן שרוצה לאסוף את הקלפים של הגדרה מסוימת, יפנה לשחקן אחר וישאל האם יש לו קלפים השייכים להגדרה זו. אם השחקן הנשאל עונה בחיוב, ימשיך וישאל לגבי קלף מסוים השייך להגדרה זו. **לדוגמא:** אם הוא מעוניין בקלפים מהגדרת '4 קושיות', ישאל: "האם יש לך קלפים של '4 קושיות'?" אם השחקן האחר ישיב "כן, יש לי" - הוא רשאי לשאול: "האם יש לך את 'הלילה הזה כולו מצה'?"
- אם השחקן השואל קיבל את הקלף שביקש, רשאי להמשיך ולבקש קלפים נוספים מאותה קטגוריה. אם לא קיבל - ייקח קלף נוסף מהערמה. התור עובר לשחקן הבא. שחקן שהשלים רביעייה - יכריז על כך.

סיום המשחק:

המשחק יסתיים כשיגמרו הקלפים בידי השחקנים. המנצח הוא מי שיהיו ברשותו מספר הרביעיות הגבוה ביותר.

3

קראי את הסיפור ועני על השאלות:

כשרצה הקב"ה לתת את התורה לישראל, ביקש לתת אותה על אחד ההרים. אחד אחרי השני ניגשו ההרים וביקשו: עליי תינתן התורה. ראשון הגיע הר התבור. "עליי תינתן התורה! אני הכי גבוה, אני רם ונישא. כולם יסתכלו מעלה מעלה ויראו שאין ראוי ממני לכך!"

"לא ולא!" נדחף קדימה הר חרמון. "עליי תנתן התורה. פסגתי המושלגת שהורה וצחורה, אין ראוי ממני לכך!"

"שטויות!" אמר הר הכרמל. "עליי תנתן התורה! אני ירוק כל ימות השנה, מלא בפרחים מרהיבים. אין ראוי ממני לכך!"

פתאום יצאה בת קול ואמרה: מה לגבי הר סיני? הר סיני, גבעת טרשים קטנה, שתק מבויש בצד. נמוך ועניו, לא חשב בכלל להציע את עצמו.

"אני? הרי ראויים ממני כולם. איני מתאים לכך בכלל!" ענה הר סיני.

"בדיוק משום כך אתה ראוי!" הכריזו בשמיים. "ענווה כזו, היא הכי מתאימה. אין ראוי ממך לכך. לא גובה, לא צמחיה, וגם לא פסגה מושלגת. מה שיקר בעיני השם יתברך הוא לב נשבר וענווה מופלגת!"

מיד התרומם הר סיני והתמלא ירק, ועליו ניתנה התורה. כולם הסכימו פה אחד שאין ראוי ממנו לכך.

שאלות לדיון:

1. מדוע נבחר הר סיני על פני שאר ההרים?
2. על פי הסיפור, מהי המידה הראויה לתיקון לפני קבלת התורה?
3. כיצד נוכל אנו לתקן בנו את המידה שאפיינה את הר סיני?

בואת היבור

בס"ד

מי היה מאמין...

אם היו אומרים לי לפני חודש שאני עשויה לחשוב ששיעור חשבון הוא דבר נחמד, הייתי מגחכת. היום, לא נעים להודות, אני די חושבת כך.

מעולם לא חשבתי ששיעור אנגלית, לדוגמה, רגיל (ומעצבן) הוא הזדמנות מצוינת לפגוש את המורה ואת החברות וליהנות מהווי בית הספר. אני לא מדברת על כך שאינו דומה ההסבר של המורה שבכל זאת מסביר את החומר החדש, גם אם אני לא במיוחד מתחברת אליו, לניסיון לפצח לבד דפי תרגול ששלחו לנו בדואר.

נו, טוב. לפחות אני יוצאת עם מוסר השכל מחופשת הלימודים הבלתי-מוזמנת הזו... אנחנו תמיד שואלות את המורה, 'המורה למה צריך ללמוד הבעה/דקדוק/מדעים/לשון. מה יצא לנו מזה...?'

פתאום מתברר שמגוון המקצועות די מסייעים בשהות הממושכת בין כותלי הבית בערב פסח. קחו למשל את חישוב שטח הבית. זה באמת תרגיל מורכב. רק אחרי שפותרים אותו אפשר לדעת אם ניקינו לפסח את חציו או רק שלישי ממנו. תודו שלולא המורה לחשבון לא הייתן מצליחות לבצע אותו.

אם המורה לטבע הייתה יודעת כמה השיעור שלה עוזר להבין את כל העניין הזה של הקורונה (פלאי גוף האדם וכו'), היא בוודאי הייתה רווה נחת. והמורה לגיאוגרפיה הייתה נותנת לי מיד טוב מאוד כשהייתה שומעת איך אני מתמצאת יפה בשמות המדינות, באיזו יבשת כל אחת מהן ממוקמת, ומה קורה שם בעניין הנ"ל.

אפילו המורה למלאכה מוזמנת לראות כיצד הטכניקות שהיא לימדה אותנו עוזרות לי כאן עם כל מיני תיקונים קטנים (התופרת שלנו בבידוד).

ומי מדבר על המחנכת - שכל שיעורי היהדות שלה הופכים להיות רלוונטיים כל כך - מידת הביטחון / הסבלנות / הכעס / הוותרנות / הארת פנים / כיבוד הורים. הכל כל כך שימושי.

אז למה, בעצם, שאלנו פעם, מדוע צריך בכלל ללמוד!?

החוברת בוודאי מגיעה גם לבתים של המורות,

אז -

מורותי היקרות, תודה על הכל!

שנפגש בבריאות בקרוב (לדעתי אם כבר יוכלו לצאת בחול המועד יחדשו את הלימודים כבר אז, לא?)

אני רצה להקליט את התובנה הזאת בקו הכיתתי.

בהצלחה לכולן!

ננאה.

לחודשים מבית

בזכות אמה צדקנית - אמו של הרב מפוניבז'

הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצוק"ל, ראש הישיבה בעיירה פוניבז' ומייסדה של ישיבת פוניבז' בארץ ישראל, היה ממקימי עולם התורה שלאחר השואה.

הגרי"ש כהנמן זצ"ל, בנו של ראש הקהל בעיירה קוהל שבמחוז קרטינגה שבליטא רבי יהודה לייב כהנמן. את שנות לימודיו בימים שלפני סערת מלחמת העולם השנייה, העביר אצל גאוני וגדולי הדור. למד בישיבת טלז אצל רבי אליעזר גורדון זצ"ל ורבי שמעון שקופ זצ"ל. לאחר מכן למד במשך שנה אחת בישיבת נובהרדוק ושלוש שנים בישיבת ראדין אצל מרן החפץ חיים זצ"ל.

אהבת התורה שינק בבית הוריו היא שגרמה לכך שבזכותו הוקמו מוסדות תורה רבים בארץ ישראל בימים שלאחר השואה.

על מסירות הנפש המופלאה של אמו, הרבנית איטה לאה כהנמן, סיפר פעם בעצמו הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל.

שלושה ילדים היו לרבי יהודה לייב ומרת איטה לאה כהנמן. שלושה ילדים קטנים, שהוריהם הקדישו ללימוד תורה. על אף הדלות והעניות, שלושת הילדים היו נשלחים בכל יום אל ה"חיידר", על מנת שלא יעבור עליהם יום בלי ללמוד תורה.

באחד הבקרים, כפי שהעיד הגרי"ש כהנמן בעצמו, התעוררו שלושת ילדי המשפחה ונוכחו לדעת שהיום לא יזכו ללכת אל החיידר. היה זה יום חורפי במיוחד. שלג כבד כיסה את רחובות העיירה, והיציאה אל מחוץ לבית הייתה קשה במיוחד. אמנם שלג באזור זה של אירופה לא היה חריג, וילדים היו צועדים על גבי השלג באמצעות מגפיים עבים במיוחד, אלא שבאותו יום היה זה שלג כבד שהקשה על ההליכה. מה גם שהקור המקפיא והרוחות הסוערות שבחוץ לא איפשרו הגעה מסודרת אל התלמוד תורה של העיירה.

אמם, הרבנית איטה לאה, חשבה אחרת. בבית המשפחה היה רק זוג מגפיים אחד ומעיל אחד, אך באהבת התורה היוקדת החליטה לקחת את ילדיה לתלמוד תורה כל אחד בנפרד. היא הלבישה את הבן הבכור במגפיים ובמעיל החורפי ולקחה בידיה את נעליו הפשוטות. כך,

כשהיא ללא מעיל וללא מגפיים, אל מול הרוח הסוערת ופתיתי השלג שלא הפסיקו לרדת, לקחה הרבנית איטה לאה את בנה הבכור אל התלמוד תורה.

את הדרך חזרה אל הבית, עשתה כשהיא לבושה במגפיים ובמעיל שזה עתה הורידה מבנה הבכור. וכך הגיעה לביתה, הלבישה את בנה השני במגפיים ובמעיל, יצאה שוב אל הרוח הסוערת והשלג הכבד שניתך ארצה והובילה גם אותו אל הת"ת. וכך עשתה שוב בפעם השלישית עם בנה הקטן.

שלוש פעמים עשתה הרבנית איטה לאה ע"ה את דרכה באותו בוקר. כך עשתה גם בשעות אחר הצהריים, כאשר סיימו הילדים את לימודם בתלמוד תורה. זו הייתה מסירות נפש שאין כדוגמתה. רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, ראה עד כמה מסרה אימו את נפשה על מנת שילך ללמוד תורה ועד כמה הייתה משננת עד כמה חשוב ללמוד תורה. את אהבת התורה הזו ינק רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל מאימו, והיא שעמדה מול עיניו, כאשר על אף שאיבד את הוריו ואת כל משפחתו בשואה, המשיך להקדיש את כל חייו להרבות תורה ולהקמת מוסדות תורה בארץ ישראל.

בין מוסדותיו שהקים בארץ ישראל היה מוסד לילדים יתומים פליטי שואה שנקרא 'בתי אבות'. היה זה שנה וחצי לפני שהקים את ישיבת פוניבז'. את כל מרצו השקיע לרווחתם של הילדים שהתגוררו בבתי אבות.

אלא שהפרוטה לא הייתה אז מצויה. הרב מפוניבז' כיתת את רגליו על מנת לגייס כספים שיספיקו לקיומו של מוסד בתי אבות ובמקביל גם לקיומה של ישיבת פוניבז'.

בנו יחידו, הרה"ג אברהם כהנמן זצ"ל, שהבחין בקושי של אביו לעמוד בהחזרי התשלומים לכל הספקים, פנה אל אביו: "אבא, חייבים להחליט. את מה אתה מעדיף? את הישיבה או את המוסד? אם אתה רוצה להשאיר את הישיבה, תסגור את 'בתי אבות', אבל אי אפשר להחזיק ביחד את שני המוסדות, בסוף הכל יקרוס, חלילה".

הרב מפוניבז' הביט בעיניו של בנו רבי אברהם ואמר: "אבריימלה, אבריימלה, לאחר השואה האיומה כשכל התורה בפולין, בליטא, בהונגריה, בגליציה, ברומניה עלתה בעשן,

חשוב לי מאוד לבנות עוד ישיבה, עוד מקום תורה, אבל מה אעשה? מרן החפץ חיים, שהיה מורי ורבי, והכיר את החלומות שלי, את החזון שלי, אמר לי: 'תדע לך, תורה בלי חסד - לא יהיה לה קיום. אתה רוצה לפתוח ישיבה? תקדים ותפתח מוסד של חסד'. בלי חסד לא יהיה קיום לתורה. חז"ל לימדו אותנו כי תורה - תחילתה חסד וסופה חסד. אני מוכרח להקים עוד ועוד ישיבות, אך אם אסגור את 'בתי אבות', המקום שנותן בית חם לילדים ניצולי המלחמה - אסגור גם את כל זכות הקיום של ישיבת פוניבז'. אני מוכרח להמשיך ולהחזיק את מוסד החסד הזה".

כזו אהבת תורה ואהבת חסד עמדה מול עיניו של מרן הרב מפוניבז' זצוק"ל. את כל זה יכול היה לעשות רק בגלל שכאשר היה ילד קטן, ראה וחש על בשרו את מסירות הנפש הגדולה של אמו הצדקנית הרבנית איטה לאה ע"ה, שכיתתה את רגליה בשלג הכבד, בקור העז וברוחות הסוערות, כדי להוביל אותו ואת שני אחיו אל התלמוד תורה ובחזרה, רק כדי שלא יעבור עליהם יום אחד בלי לימוד תורה. זו הייתה הגרסא דינוקתא של מרן הרב מפוניבז'. מה שנצרב לילד בקטנותו, מלווה אותו לכל ימי חייו.

אחת מניצולות השואה, שהייתה מילדי המנזרים, העידה על פעילותו של רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל: "זה היה לפני שנים רבות, לאחר השואה. הייתי בת 4, אמא החביאה אותי במנזר "סן-פטר" בליטא. היא חיבקה אותי ואמרה בדמעות: 'עד שאחזור, זכרי! את יהודיה, בת לעם הנבחר, בת לעם ישראל, במשך היום ילמדו אותך דת אחרת. בלילה, אחרי כיבוי אורות, אמרי 'שמע ישראל' והתפללי לאבינו שבשמים שישמור ויגן עלייך'. אמי עזבה ומאז לא ראיתיה. שמרתי באדיקות על אמירת 'שמע ישראל' כלילה לפני השינה, ואז, ערב אחד הוא הופיע, איש גבוה עם זקן לבן

ארוך וכובע שחור. הוא לקח כסא קטן, ועמד עליו באמצע החדר, עמד ושתק, ופתאום התחיל לבכות. ואז התחיל לשיר: 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד'. ואחר כך אמר: 'המלאך הגואל אותי מכל רע יברך את הנערים'. גם אנחנו בכינו איתו. קמנו אליו, אני ואנט, פטריסיה ומרים. כל מי שהרגישה שיש לה נשמה יהודית. וכך, בבכי ובשירה, עזבנו את המנזר. הלכנו עם המלאך שבא להחזיר אותנו הביתה, לעם ישראל".

ראו עד כמה הגרסא דינוקתא של הרב מפוניבז' עצמו היא שהפכה אותו למקים עולה של תורה בארץ ישראל שלאחר השואה לבני ובנות ישראל, פליטים ופליטות, אודים מוצלים מאש.

השוואה בין 2 קטעי מידע

לפנייך שני קטעי מידע, קראי אותם והשלימי את הטבלה:

הפיל

הפיל הוא גדול היונקים ביבשה. מבנה גופו גדול וכבד. גבהו כ-3 מטרים ומשקלו מגיע עד 7 טון. צבעו של הפיל, אפור או חום. הפיל חי ביערות אפריקה ובהודו. לפיל צוואר קצר וחדק ארוך. החדק משמש לו כמו יד, ובעזרתו הוא תופס את מזונו ומביאו לתוך פיו. הפיל משתמש בשנהבים ובחדק לחפירה ולנשיאת משאות. הפיל ניזון מענפים מעלים, מפירות ומגרגרים. האדם מאלף פילים לשם עזרה בהובלת משאות ולשם מופעי שעשועים. משנהבי הפיל מגלפים חפצי נוי.

הג'ירפה

הג'ירפה היא בעל החיים הגבוה ביותר ביבשה. גבהה מגיע עד ל-6 מטר. הג'ירפה היא בעל חיים יונק ומעלה גרה. לג'ירפה צבעים שונים: צהוב, שחור או חום, והיא מנומרת בכתמים. הג'ירפה חיה באפריקה בעדרים קטנים. לג'ירפה צוואר ארוך מאוד, וארבע רגליים ארוכות. לכל רגל שתי אצבעות ופרסה. עיני הג'ירפה נמצאות בצדי ראשה, ולכן היא מסוגלת לראות את אויביה הטורפים ממרחקים. לשון הג'ירפה ארוכה, גמישה ועבה, ובעזרתה היא מצליחה לתפוס ענפי עצים ועלים שמהם היא ניזונה.

ערכי השוואה בין הפיל לג'ירפה והשלימי את הטבלה שלפנייך:

מבנה:	פיל	ג'ירפה
איברים:		
צבע:		
מקום מחיה:		
מזון:		
תועלת:		

סיפור וניתוח

בקריאת סיפור, אנו פוגשות בדרך כלל במבנה כללי המאפיין את הסיפור כולו. לאחר קריאת הסיפור נשאל את עצמנו: מי היו הגיבורים? מהי ההתרחשות? מה הבעיה? וניתן הצעות לפתרון.

לפנייך סיפור, קראי אותו והשיבי על השאלות שלאחריו:

הצולע והעיוור

פעם אחת נפוצה שמועה כי אויב עצום ורע מתקרב אל העיר. באותה העיר היו שני ידידים: אחד צולע וחברו עיוור. נדברו זה עם זה והחליטו לברוח. יצאו לדרך, בצאתם החליטו לסייע זה לזה. מה עשו? הצולע הרכיב את העיוור על גבו. היה הצולע הולך, והעיוור מיעץ לו עצות על הכיוון. הגיעו לעץ - נתקלו בו. הגיעו לבור - נפלו לתוכו. לבסוף חשבו על הדבר ושינו את מצבם: ירד העיוור והרכיב את הצולע על גבו. היה העיוור הולך, והצולע מורה לו את הדרך הנשקפת לעיניו. מעתה לא ארע להם כל רע.

שאלות:

1. מיהן הדמויות בסיפור?

2. למה הצולע והעיוור נאלצו לברוח מהעיר?

3. כיצד יצאו לדרכם הצולע והעיוור?

4. למה הצולע והעיוור שינו במהלך הדרך את מצבם?

5. כיצד שינו את מצבם?

6. מה למדת מהסיפור?

כתיבת מכתב

המכתב הוא טקסט תקשורתי. הוא דומה לשיחה בין מוען לנמען (שולח למקבל), לכן גם המוען וגם הנמען מיוצגים בו.

קיימים הבדלים בין מכתב אישי למכתב רשמי.

מכתב אישי מיועד לחברה, למשפחה וכדומה. מכתב רשמי מיועד לרשויות כגון: עירייה, בית המשפט ועוד.

לפניך הגדרות, נסי לסווג ביניהן ולשייך למכתב אישי או למכתב רשמי. הקיפי בעיגול את ההגדרות השייכות למכתב הרשמי ומחיי קו מתחת להגדרות הקשורות למכתב האישי:

- מקפידים על פיסוק תקני
- מכתב בעל אופי רשמי
- משלב לשוני נמוך
- אין הקפדה על סימני פיסוק. מצד שני, יש ריבוי של סימנים המביעים רגשות שמחה, התרגשות והתלהבות
- המוען והנמען מיוצגים בגוף רבים
- משלב לשוני גבוה
- מכתב בעל אופי חברי

מילון מושגים הקשורים בכתיבת מכתב

הנידון = נושא שדנים בו (כותרת רווחת במכתב רשמי)

לוגו = סמל המהווה סימן זיהוי של מוצר ו/או של חברה, מופיע כחלק מהשם הנמצא על גבי פרסומים ועוד.

"לכל מאן דבעי" = ביטוי בשפה הארמית שפירושו: "לכל מי שמעוניין". כותרת הנכתבת במכתב רשמי שאיננו ממוען לאדם מסוים, כגון: מכתב המלצה.

מען = שם וכתובת המוצגים על המעטפה, שמו המדויק של מי שהמכתב או המשלוח מיועדים אליו.

מצ"ב = מצורף בזה (ראשי תיבות). ביטוי הנכתב בדרך כלל במכתב רשמי ומציין אילו מסמכים נוספו למכתב.

נ"ב = נכתב בצידו, או: נוסף בצידו (ראשי תיבות). נוסח של הערה הפותחת דברים הנכתבים בשולי המכתב.

כתבי מכתב תארי לך שאיחרת ליום הולדת אצל חברה מאחר שהאוטובוס איחר ב-40 דקות, והחלטת לפנות לפניית הציבור בנושא תחבורה ציבורית. נסחי עבורם מכתב רשמי. בנוסף, כתבי מכתב יפה של איחול ליום ההולדת של חברתך, תוכלי לשלב בו התנצלות על האיחור.

מכתב רשמי

מען: פניות ציבור תחבורה ציבורית:

הנידון: _____

מכתב אישי

לכבוד: _____, החברה היקרה והמיוחדת!

כתיבת דיווח לעומת תיאור חוויה

קעת נעמוד על ההבדלים בין כתיבת דו"ח לבין תיאור חוויה.

כתיבת דיווח:

הגדרה: טקסט מידע המתמקד בעובדות ומתאר אירועים ללא הבעת דעה, תוך מסירת פרטים מדויקים.

בכתיבת דיווח נקפיד על:

- רקע להתרחשות: מתי התרחשה, היכן ומי היו הדמויות
- דיוק בפרטי המאורעות
- שימוש במילים קצרות וברורות
- השמטת רגשות ודעות
- שימוש בביטויי זמן
- הקפדה על כללי הפיסוק
- כתיבת תיאור חוויה:
- הגדרה: כתיבת רושם רב שנשאר בלב לאחר אירוע, ביקור וכו'.

בכתיבת תיאור חוויה נקפיד על:

מקום: היכן התרחשה החוויה

זמן: מתי התרחשה החוויה

דמויות: מי השתתפו בחוויה

בכתיבת חוויה נרבה בתחושות, במחשבות ובתיאורים, ונשתמש גם בחמשת החושים.

כתבי דיווח ותיאור חוויה (גרפיקה: אייקון משימה מימין)

בחרי באחת מן הדמויות הבאות וכתבי מנקודת מבט שלה דיווח ותיאור חוויה על ילד שפרץ לכביש:

נהג הרכב | מנקה הרחובות | הילד שפרץ לכביש

תיאור חוויה: מנקודת מבט של _____

כתיבת דיווח: מנקודת מבט של _____

לאחר כתיבת הדיווח, בדקי האם פעלת לפי הקריטריונים הכתובים למעלה.

שם פועל

שם פועל זו מילה המציינת פעולה, אך אינה רומזת מי עשה אותה ומתי. כדי לדעת מה שם הפועל ניתן להשלים משפט הפותח במילים: הוא צריך ל...

לדוגמא:

הפועל נטייל - יהפוך ל - (הוא צריך) לטייל
 יכבדו - יהפוך ל - (הוא צריך) לכבד

משימה

התאימי שם פועל למילים הבאות:

- הדלקה
- מזכירים
- דרך
- מצלמה
- חותמת
- צער
- חשבנו
- שמר
- טס
- נשאר
- ייקח

גילוי שורש בפועל

לכל פועל יש שורש המורכב בדרך כלל משלוש אותיות. את השורש מגלים, לרוב, בעזרת התשובה לשאלה: "מה הוא עשה אתמול?" לדוגמא: הפועל נושאים - מה הוא עשה אתמול? נסע. הושרש הוא נ.ס.ע.

משימה

בדרך זו, גלי את השורשים של המילים הבאות

1. קבלו - הוא אתמול _____ שרש _____
2. אכלת - הוא אתמול _____ שרש _____
3. שומרות - הוא אתמול _____ שרש _____
4. תלבשנה - הוא אתמול _____ שרש _____
5. ילמדו - הוא אתמול _____ שרש _____

משימה

חשבי בדרך זו, וכתבי את השורשים למילים הבאות:

1. ספרה _____
2. רוכב _____
3. מחק _____
4. תשתוק _____
5. תבחר _____
6. יקראו _____
7. סיימו _____
8. תבקשנה _____
9. תקשטו _____

לסיכום: לכל פועל יש שורש, לרוב בן 3 אותיות, בדרך כלל ניתן לזהות את השורש על ידי מענה לשאלה "מה הוא עשה אתמול?"

משימה

רשמי את השורש של כל פועל במשבצות שבשורה, וקבלי ריבועי קסם - השורשים יהיו כתובים גם לאורך:

1. שלחנו	1. שובתת
2. לוחשות	2. יבשרו
3. אחשוש	3. תתרום

1. תפרחו	1. יספור
2. רעבה	2. תפרוס
3. חברת	3. מרססים

משימה

אתגר: נסי לייצר ריבוע קסם בעצמך!

היסטוריה

תקופת המעפילים

רצונם של היהודים לעלות לארץ התגבר דווקא בתקופת הנאצים, תקופת מלחמת העולם השנייה, אז שלטו בארץ הטורקים ולאחריהם הבריטים. הבריטים לא רצו להכעיס את הערבים שהתגוררו בארץ והכניסו כמות מצומצמת של יהודים לארץ ישראל על ידי סרטיפיקט.

סרטיפיקט = כרטיס כניסה לארץ ישראל

בזמן המלחמה כאמור התרבו היהודים שחפצו לעלות לארץ ישראל מאימת המלחמה. בזמן הזה צמצמו האנגלים את מספר הסרטיפיקטים ונוצר מצב בלתי אפשרי ולא הגיוני של מספר רב של יהודים שרוצים לעלות, למול מספר מועט של אשרות כניסה מצד האנגלים.

לכן היהודים נאלצו לעלות לארץ ישראל באמצעות העפלה - עליה לארץ בדרך בלתי ליגאלית (=לא חוקית). האנגלים גילו את אלו שעלו לארץ בדרך לא חוקית והכניסו אותם למחנות ביישוב עתלית שבצפון ארץ ישראל. היהודים מצידם המשיכו לנסות ולהיכנס לארץ, והאנגלים שלחו אותם למחנות בקפריסין שמחוץ לארץ ישראל.

לפניך 2 מכתבים המתארים את מצבו של לייבל בארץ ישראל אותם הוא שולח לבני משפחתו, קראי את המכתבים והשיבי על השאלות שלאחריהם:

לאחותי היקרה רבקה שלום לך,

כה רציתי להתראות איתך ממש בימים הקרובים לאחר התופת שעברנו אצל הנאצים, כה רציתי לעלות לארץ ישראל ולנשק את האדמה הקדושה, אך האנגלים לא העניקו לי סרטיפיקט. אין ברירה אלא לעלות לארץ ישראל בצורה לא חוקית, אני מנסה להשיג מקום באוניית מעפילים שתפליג לארץ ישראל.

להתראות, לייבל.

לרבקה אחותי היקרה ולבני משפחתה החשובים,

אני כותב לכם מתוך אוניית מעפילים. זו אוניית משא ישנה עשויה עץ. באוניה מקום לשישים נוסעים, ואולם פה נמצאים כ-600 איש על האוניה. הצפיפות נוראה, המחנק קשה ממש. המחסור החמור באוכל ומים גרמו לנוסעים רבים להתמוטט ולהתעלף, ולאחר 12 יום של חום, מחנק, צפיפות וצמא - העלו לנו מים מהים לשטוף את גופנו. המלח אשר במי הים צרב את עורנו וגרם לנו לפצעים איומים. קרבנו לארץ ישראל, העיניים נוצצות מדמעות, הלבבות הולמים בהתרגשות. עוד רגע נראה את חיפה. רגע, אבוי, האנגלים גילו אותנו.

מדוע נאלץ לייבל לעלות לארץ ישראל בצורה לא חוקית?

כיצד נקראת צורת עלייה זו? _____
תארי את הנסיעה באוניית מעפילים: _____

לאחר שהבריטים עזבו את ארץ ישראל והיהודים החלו לשלוט בארץ, עלו לארץ ישראל גם יהודים מתימן ומארצות המזרח. בארץ לא היה מקום לשכן את כל העולים, והמדינה בחרה לרכז אותם במעברות, שם התנאים היו קשים ממש.

מיומנה של צפורה:

אמא הטובה הצליחה לפרוס מזרנים על הקרקע לאחר שטאטאה אותה היטב מאבנים ומפסולת. צנחנו עליהם עייפים ונרדמנו, כשלפתע התעוררתי מבוהלת וקפואה. מה זה? אני ביים? בנהר? מדוע המזרן שלי שט? "אמא", זעקתי בבהלה, "הכל פה מלא מים". הגשם השוטף אומנם לא נכנס מבעד ליריעות האוהל אך הציף את כל האדמה בשטח העולים. קפצנו מן המזרנים רטובים עד לשד עצמותינו, מלוכלכים בבוץ, ופרצנו בבכיות בהלה. מכל האוהלים סביב נשמעו יבבות וקריאות בהלה. לאחר השיטפונות העבירו אותנו מן האהלים לפחונים. היו אלו מן חדרונים עשויים מפת, החום היה קשה ממש. אנחנו עייפות הכריעה אותי ונרדמתי. לפתע העירו אותי צעקות, זכריה אחי הקטן התעורר ופרץ בזעקות כאב, ואמא שרצה לקראתו ראתה עקרב נמלט. היא נשאה אותו על ידיה ורצה בלילה החשוך אל עבר המרפאה, ואת שארית הלילה בילתה איתו במרפאה.

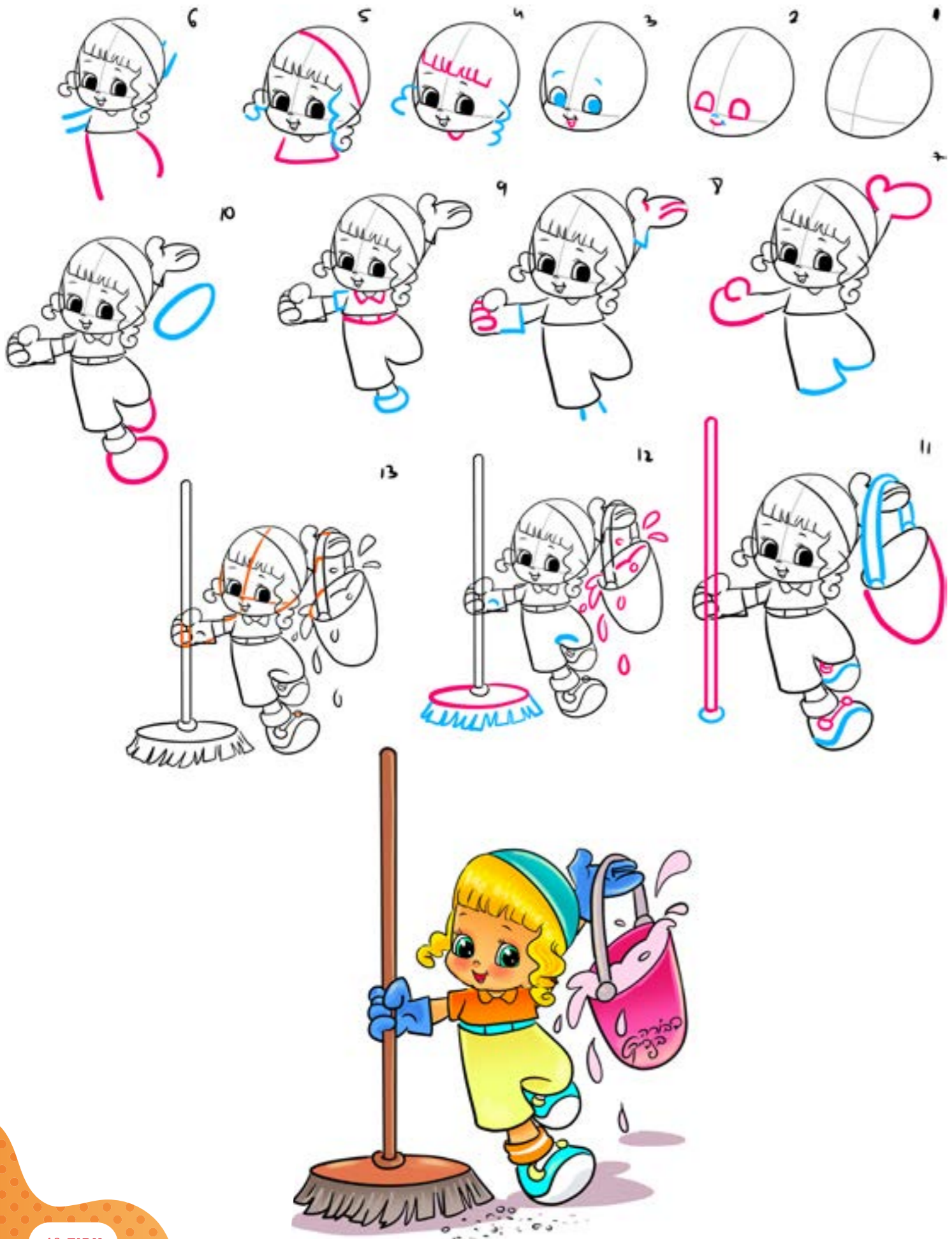

קראי את יומנה של צפורה וכתבי מה היו הקשיים במעברות בתקופת הקיץ, ומה היו הקשיים בעונת החורף:

בקיץ - _____

בחורף - _____

לחצות לצויר עם דבורה בנדיקט

טיפ

כדי לצייר מדוייק יותר את תווי הפנים כדאי להוסיף שני קווים פשוטים בפנים אחד לאורך ואחד לרוחב הפנים את הקווים האלו נצייר בקו בהיר כי בסיום הציור נמחק אותם על הקו הרוחב נצייר את העיניים וקו האמצע חוצה לנו את הפנים ועוזר לנו ליצור זווית נכונה בפנים.

1. נתחיל בציור ראש הילד
2. נצייר עיניים אף ופה
3. נשלים את תווי הפנים
4. נצייר את שער הראש ונוסיף צוואר
5. נשלים את השער נצייר כיפה ונעבור לגוף
6. נצייר את הידיים ותחילת הרגליים
7. כעת לכפות הידיים נשלים את המכנסיים
8. נשלים את אצבעות הידיים ונוסיף את רגל
9. כעת לגרב הצווארון בחולצה השרוול והחגורה
10. נצייר את הנעלים ונתחיל בציור הדלי
11. נשלים את ציור הדלי וגם את הנעלים נצייר את מקל המטאטא
12. כעת נוסיף את הפרטים האחרונים וסיימנו
13. נמחק את קווי הבסיס המיותרים בציור קווים אתו מסומנים בכתום וקדימה אפשר להתחיל לצבוע!

תאמיני בעצמך.

הכי חשוב. תאמיני במי שאת, במה שאת מסוגלת וביצורים שלך. תאהבי אותם, כי מעל הכל, לפי מה שאנשים אחרים חושבים, חשוב אפילו יותר מה את חושבת על מה שאת יוצרת.

זאוזרפיה

האקלים

אקלים הינו דפוס מזג אוויר השורר לאורך כל השנה באזור מסוים וכולל נתונים על הטמפרטורה, על המשקעים ועל הרוחות. האקלים של אזור נקבע לפי תצפיות ומדידות שנערכו באותו אזור לאורך שנים. באזורים שונים בעולם שוררים אקליםים שונים. פרק זה דן בסוגי האקלים השונים שעל פני כדור-הארץ.

משימה

לפניך מספר משפטים, קבעי אילו מהם עוסקים באקלים ואילו מהם עוסקים ב"מזג אוויר"
 1. החזאי מודיע: "מחר יהיה קר מהרגיל, ייתכנו סופות ברקים ורעמים וגשם ירד לפרקים"

2. באזור הגליל יורדים בממוצע 600 מ"מ גשם בשנה

3. חורף 1991-1992 היה גשום במיוחד וברוב אזורי הארץ ירד שלג - תופעה יוצאת דופן בישראל

4. מדי שנה יורד שלג בחרמון המצטבר על פני הקרקע

משימה

האוויר הוא תערובת של גזים שונים. מהו הגז הנפוץ ביותר באוויר?

- חנקן
- ארגון
- חמצן
- פחמן דו חמצני

משימה

מה קורה באטמוספירה כאשר עולים מגובה פני הים לפסגת הר?

- הטמפרטורות עולות והאוויר נעשה דליל יותר
- הטמפרטורות יורדות והאוויר נעשה דליל יותר
- הטמפרטורות עולות והאוויר נעשה צפוף יותר
- הטמפרטורות יורדות והאוויר נעשה צפוף יותר

משימה

לפניך רשימה של מושגים שונים הקשורים ללחות האוויר, סמני אילו מהמושגים נחשבים "משקעים"? (רמז: יש שלושה כאלו): לחות | ערפל | טל | שלג | ברד | כפור | עננים | גשם

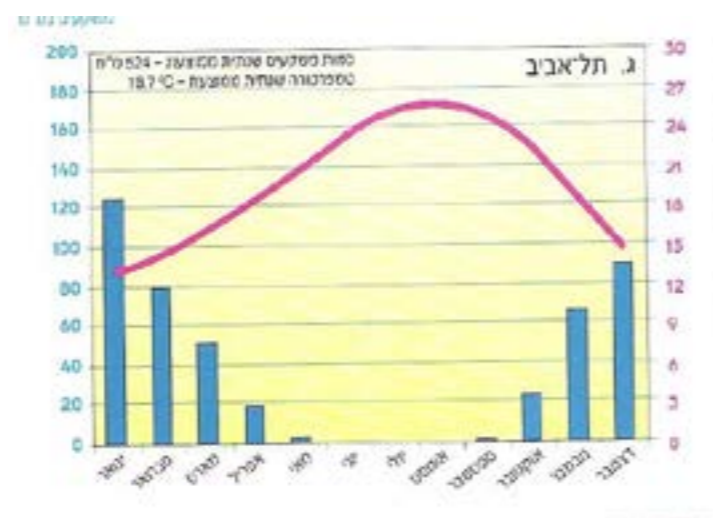
משימה

לפניך רשימת תופעות אקלימיות, סמני בטבלה האם הן מאפיינות את האקלים הימ תיכוני, את האקלים המדברי או את שני סוגי האקלים:

תופעת האקלים	אקלים ים תיכוני	אקלים מדברי
גשמים יורדים רק בחורף		
כמעט אין גשמים		
כמות המשקעים השנתית הממוצעת כ- 500 מ"מ		
הבדלים גדולים בטמפרטורות בין חורף לקיץ		
קיץ ארוך, חם וללא משקעים		
סופות חול		
שתי עונות מעבר קצרות		
רוח קלה (בריזה)		
הבדלים גדולים בטמפרטורות בין יום ללילה		

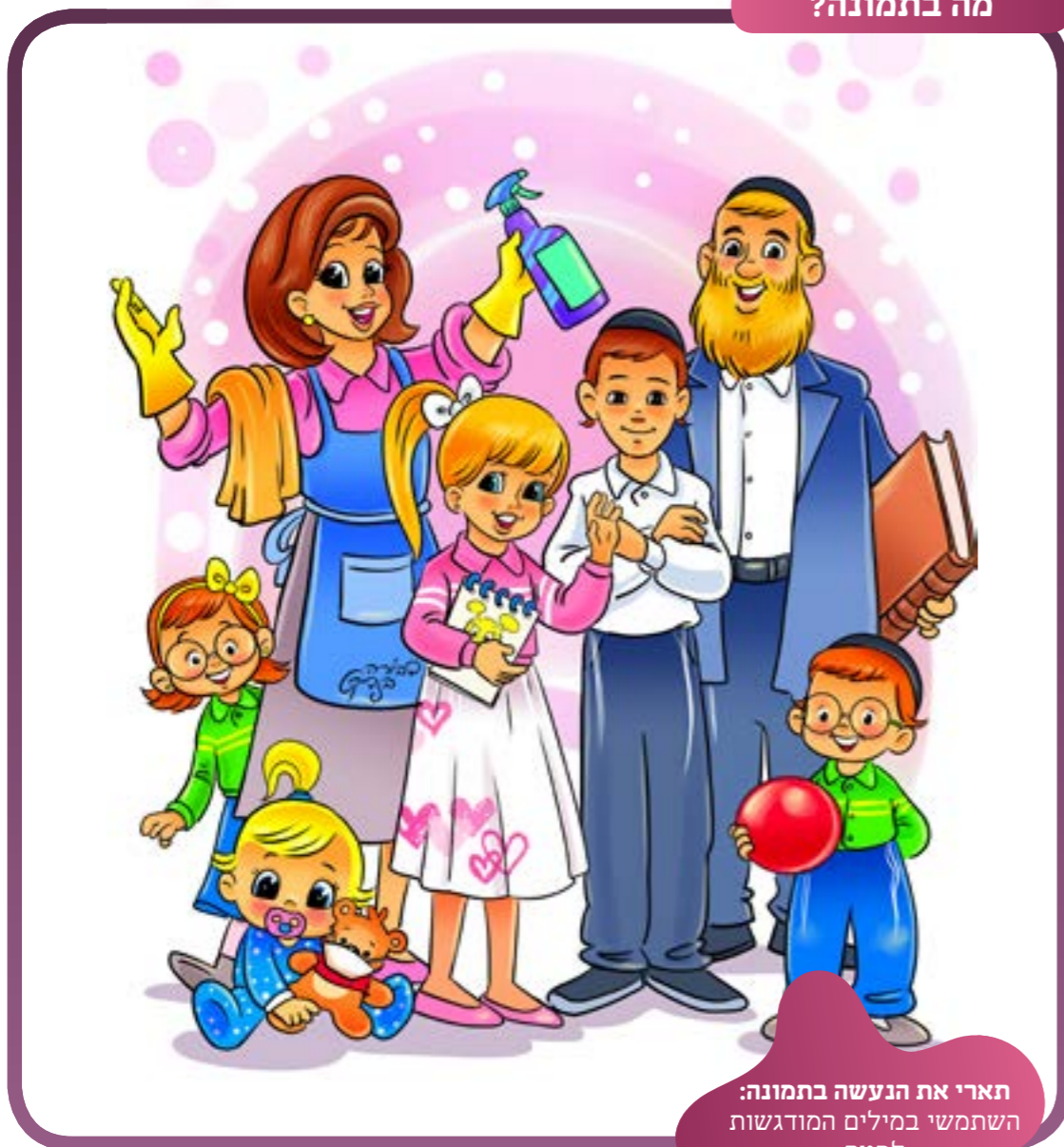
משימה

עייני בקלימוגרף של תל אביב והשלימי את השאלות שלאחריו:

- החודש הקר ביותר הוא: _____, הטמפרטורה הממוצעת בו היא _____ וכמות המשקעים _____.
- החודש החם ביותר הוא: _____, והטמפרטורה הממוצעת בו היא _____.
- הפרש הטמפרטורה בין החודש החם ביותר לחודש הקר ביותר הוא _____.
- מספר חודשי הגשם בתל אביב הוא _____.
- כמות המשקעים הממוצעת בתל אביב היא _____, והטמפרטורה הממוצעת _____.

מה בתמונה?

תארי את הנעשה בתמונה:
השתמשי במילים המודגשות
למטה

Describe the picture:
Use: **have, has, am, is, and, are.**

היעזרי באטלס במפת משקעים ובמפת הטמפרטורות בחודש הקר בישראל והשלימי את הטבלה:

המקום	כמות משקעים שנתית ממוצעת	טמפרטורה ממוצעת של החודש הקר
באר שבע		
אשקלון		
ירושלים		
תל אביב		
חיפה		
צפת		

התבונני בנתונים שכתבת בטבלה. איזה מן המשפטים מבטא באופן המדויק ביותר את הקשר בין הטמפרטורה לכמות המשקעים?

1. ככל שהטמפרטורה גבוהה יותר, כמות המשקעים גדולה יותר.
2. ככל שהטמפרטורה נמוכה יותר, כמות המשקעים גדולה יותר.
3. אין קשר בין הטמפרטורה במקום מסוים לכמות המשקעים היורדת בו.

התבונני באטלס במפת המשקעים של ישראל והשווי אותה למפה הפיזית של ישראל. סמני את המשפטים הנכונים, ותקני את המשפטים שאינם נכונים

- א. אזורים גבוהים גשומים יותר מאזורים נמוכים.
- ב. בדרום הארץ גשום יותר מצפון הארץ.
- ג. ככל שמתרחקים מהים כמות המשקעים עולה.
- ד. אזור הנגב (מבאר שבע עד אילת) הוא הגשום ביותר בארץ.

חברי בקו בין המושג בצד ימין של הטבלה לתופעות המאפיינות אותו בצד שמאל שלה:

המושג	תופעות מזג אוויר מאפיינות
חמסין	מצב בו גידולים חקלאיים עלולים לקפוא בגלל טמפרטורות נמוכות (0 מעלות ומטה)
קרה	מצב בו אנו חשים חוסר נוחות בשל תנאי הלחות והטמפרטורות
בצורת	מצב בו נושבות רוחות מזרחיות חמות ויבשות הנושאות עמן אבק מהמדבר
עומס חום גבוה	מצב שבו בעונת הגשמים יורדים הרבה פחות גשמים מהממוצע

התאימי בין השאלה לתשובה:

Why is the baby crying?
 Where do you live?
 When is your birthday?
 Who is the prime minister of Israel?
 What is the time now?
 How do you go to school?
 How much money do you have?
 How many sisters do you have?

I live in Jerusalem
 The time is 10:00 o'clock
 I have three sisters
 Benjamin Netanyahu
 I go by bus
 Because he is hungry
 My birthday is on July 10th
 I have two hundred shekels

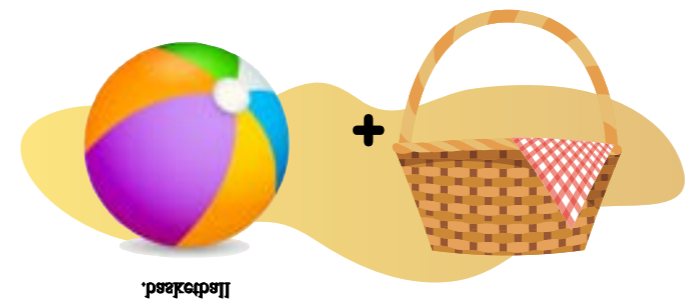
קראי את הסיפור ועני על השאלות:

Mr. Levi is at his store. He is a Salesman.
 There is food in the store.
 There are eggs, bread, milk and more in the store.
 The store is small.
 Mr. Levi loves to work there. He loves to meet people that come to buy food at the store.
 He works from the morning till night but he is happy with his job.
 Answer the questions:

עני על השאלות:

חברי את שתי התמונות למילה אחת, משמאל לימין:

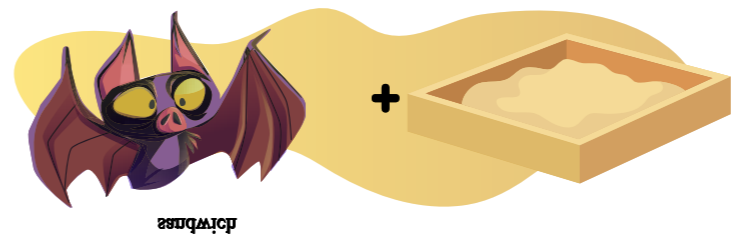
1. Mr. Levi is.....	• Small
• at school.	• clean
• at the store .	
• at the park .	5. Mr. Levi is
	• Happy
2. Mr. Levi loves the	• Sad
• People	• angry
• Food	
• Animals	
3. There are in the store	
• pets.	
• candies.	
• eggs.	
4. The store is	
• big	

השאלה

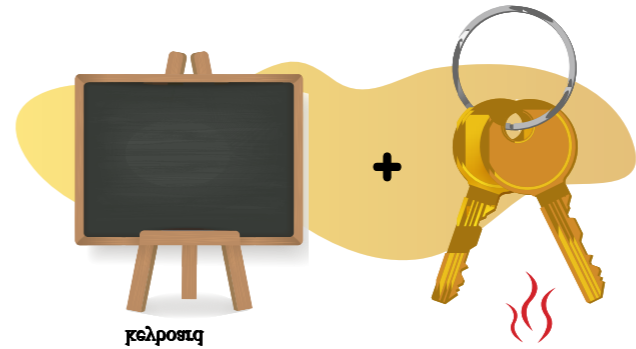
התשובה

השאלה

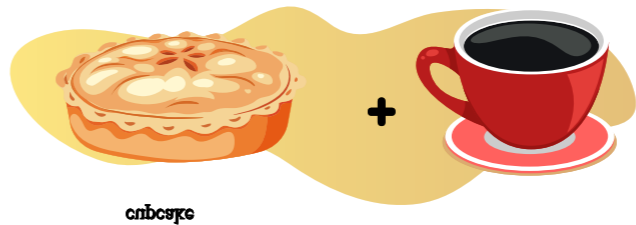
התשובה

השאלה

השאלה

התשובה

חיבור וחסור במאונך

פתרי את התרגילים, וצבעי את הציור לפי התוצאות: חיבור וחסור במאונך

$\begin{array}{r} + 1,345 \\ + 4,829 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} + 2,156 \\ + 2,942 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} + 3,419 \\ + 1,562 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} + 3,150 \\ + 2,288 \\ \hline \end{array}$
אדום	כתום	לבן	צהוב
$\begin{array}{r} 6,279 \\ - 2,346 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 9,412 \\ - 2,608 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 7,161 \\ + 2,588 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 3,158 \\ + 1,429 \\ \hline \end{array}$
ירוק בהיר	חום	אפור	סגול
$\begin{array}{r} 9,885 \\ - 4,319 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 9,777 \\ - 2,896 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 7,708 \\ - 2,947 \\ \hline \end{array}$	$\begin{array}{r} 9,551 \\ - 1,914 \\ \hline \end{array}$
תכלת	ירוק כהה	ורוד	כחול

7,637 כשר 3,933 5,438 5,098 6,804

9,749 4,981 6,174 4,761 5,566 4,587

תרגיל כינויי גוף

העבירי קו בין כינוי הגוף לפירוש בעברית.

הוא	אתה את אתם אתן	אני
הם הן	אנחנו	היא
HE	ו	זה
WE	IT	SHE
THEY		YOU

חילוק ריש עם שארית

פתרי את התרגילים שלפניך ואחר כך כתבי את האות המופיעה בצד על הקו בו מופיע הפתרון המתאים.

מה יצא? הוסיפי בצד ציור מתאים!

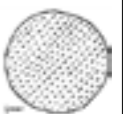
- ת $\overline{)28}$ 5 = _____
- ו $\overline{)147}$ 3 = _____
- ב $\overline{)1816}$ 4 = _____
- ש $\overline{)55}$ 6 = _____
- ל $\overline{)99}$ 4 = _____
- ק $\overline{)100}$ 8 = _____
- א $\overline{)2020}$ 5 = _____
- ר $\overline{)295}$ 2 = _____
- ג $\overline{)469}$ 7 = _____
- ה $\overline{)4719}$ 9 = _____
- י $\overline{)1234}$ 5 = _____
- ד $\overline{)1753}$ 2 = _____
- ! $\overline{)352}$ 3 = _____

5(3)	404	876(1)	246(4)	954	524(3)	49	404
876(1)	246(4)	24(3)	9(1)	49	147(1)	246(4)	
117(1)	524(3)	246(4)	12(4)	67			

חיבור

מצאי כמה עולה כל פריט (הסכומים הם לאורך ולרוחב)

- מחיר המוצרים:
- ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____

			$19\frac{1}{2}$
			$17\frac{1}{3}$
			$17\frac{1}{6}$
$15\frac{1}{2}$	$16\frac{1}{2}$	22	

- מחיר המוצרים:
- ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____

				400
				350
				325
				275
700	250	190	210	

- מחיר המוצרים:
- ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____
 - ש"ח _____

				
				36
				39
				
		26	24	

פתרי בהצלחה!

סדר פעולות חשבון:

$24 : 4 \times (32 - 12) = \underline{\hspace{2cm}}$

$1,000 - 480 : 8 \times 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

$420 - 9 : 9 + 25 \times 3 = \underline{\hspace{2cm}}$

$120 : (20 + 10) = \underline{\hspace{2cm}}$

$600 : 3 + 529 \times 0 - 125 = \underline{\hspace{2cm}}$

$120 : 20 + 10 = \underline{\hspace{2cm}}$

1. כפל וחילוק שברים: כיתות ו'

$2\frac{2}{3} : \frac{2}{3} = \underline{\hspace{2cm}}$

$\frac{2}{7} \times \frac{3}{4} = \underline{\hspace{2cm}}$

$1\frac{1}{2} : \frac{1}{4} = \underline{\hspace{2cm}}$

$1\frac{3}{8} \times 2\frac{1}{6} = \underline{\hspace{2cm}}$

$\frac{4}{7} : \frac{3}{5} = \underline{\hspace{2cm}}$

$\frac{3}{4} : 6 = \underline{\hspace{2cm}}$

2. פתרי: כיתות ה'-ו'

$\frac{3}{4} + \frac{1}{2} =$

$\frac{2}{18} - \frac{1}{9} =$

$1\frac{1}{2} + 2\frac{3}{6} =$

$\frac{4}{6} + \frac{16}{18} = \frac{16}{18}$

$\frac{3}{6} + \frac{2}{4} =$

$\frac{6}{2} - \frac{2}{4} =$

$3\frac{1}{3} - \frac{4}{3} =$

$\frac{1}{6} + \frac{2}{3} =$

$\frac{2}{8} + \frac{2}{4} =$

$\frac{6}{8} + \frac{4}{8} + \frac{1}{2} =$

3. פתרי בעזרת תרגיל פתור: כיתות ה', ו'. כיתות ד' - רק צד ימין (תרגילי הכפל)

$1\frac{4}{6} + 2\frac{1}{4} = 3\frac{11}{12}$

$1\frac{4}{6} + \frac{1}{4} = \underline{\hspace{2cm}}$

$1\frac{2}{6} + 2\frac{1}{4} = \underline{\hspace{2cm}}$

$3\frac{11}{12} - 2\frac{1}{4} = \underline{\hspace{2cm}}$

$3\frac{11}{12} - 1\frac{4}{6} = \underline{\hspace{2cm}}$

$1\frac{5}{6} + 2\frac{1}{4} = \underline{\hspace{2cm}}$

$65 \times 25 = 1625$

$1625 : 25 = \underline{\hspace{2cm}}$

$1625 : 65 = \underline{\hspace{2cm}}$

$65 \times 24 = \underline{\hspace{2cm}}$

$64 \times 25 = \underline{\hspace{2cm}}$

$65 \times 50 = \underline{\hspace{2cm}}$

$65 \times 26 = \underline{\hspace{2cm}}$

כפל במאונך

פתרי:

$$\begin{array}{r} \text{ם} \\ \times 634 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ת} \\ \times 182 \\ \hline 9 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{י} \\ \times 247 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ש} \\ \times 729 \\ \hline 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ך} \\ \times 428 \\ \hline 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ע} \\ \times 312 \\ \hline 4 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ב} \\ \times 31 \\ \hline 47 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ך} \\ \times 26 \\ \hline 91 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ל} \\ \times 15 \\ \hline 28 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ו} \\ \times 241 \\ \hline 24 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{ח} \\ \times 627 \\ \hline 36 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{!} \\ \times 553 \\ \hline 42 \end{array}$$

העתיקי את האותיות הרשומות ליד התוצאות.

מה קיבלת?

$\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$
3,470 1,976 420 3,645 5,784 2,366 1,976

$\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$
1,638 1,457 3,645 5,784 22,572

$\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$ $\underline{\hspace{1cm}}$
23,226 2,996 1,976 420 1,248

היקו החכם

02-3011103

צביעה

צבעי להנאתך!

חיבון אלפוני

תלמידה יקרה!

מצורף חומר עיוני ללימוד בנושא
"ונשמרתם מאד לנפשותיכם".
לאחר הלימוד התקשרי למספר הטלפון
ועני על השאלות.

תהני!

הנחיות לקו האלפוני

ילדה יקרה

בשביל לשפר את איכות הלמידה וליצור עניין ואינטראקציה מקיפה, יצרנו קו טלפוני
ייעודי המכיל תכנים לימודיים שמותאמים לנלמד בחוברת.

מספר הטלפון מופיע בשער הקו החכם.

בקו הטלפון תמצאי 6 שלוחות על פי הקטגוריות הבאות:

'מספרי הסיפורים' - סיפורים קצרים על הנלמד בחוברת בנושאי אקטואליה, יהדות ועוד

'חכם בלילה' - משחקי טריוויה במגוון נושאים

'המומחים של הבית' - שאלות 'כן' ו'לא' בנושאי ידע כללי

'לומדים בבית' - שאלות לימודיות לחזרה על הנלמד בחוברת

'ירושלים של מעלה' - סיפורים על גדולי ירושלים

בהצלחה!

התכנס הבית

שמירת הגוף והגיינה

בימים אלו כל ילד וילדה נדרשים לשמור על גופם ועל הניקיון. לפי חכמינו זכרונם לברכה, חובת הניקיון נלמדת מהפסוק "ונשמרתם מאד לנפשותיכם". המשמעות היא שעל האדם יש חובה לשמור על הנפש שלו ועל גופו ולא לסכן את עצמו ואת הסובבים לו.

חובה עלינו לשמור על הגוף היקר שקיבלנו מהשם יתברך, לשמור שהוא לא ייפגע, ושלא נפגע באחרים חס ושלום.

כדאי שנשתדל לא לגעת בעיניים, באף ובפה במהלך היום עד כמה שנצליח. אם אנחנו מצוננים, נקנח את האף בממחטה ונזרוק אותה מיד לפח האשפה.

עלינו לשטוף ידיים במים וסבון בכל פעם שאנו נכנסים הביתה, יוצאים מחדר השירותים או אם נגענו בחפץ מלוכלך, ובכל פעם שאבא, אמא או מבוגר מבקשים. שטיפת ידיים טובה אורכת כ-20 שניות.

אל תשכחו להתקשר לקו הטלפון ולענות על השאלות!

אנחנו צריכים להקפיד לא לגעת בדברים מלוכלכים, ואם נגענו בטעות - לשטוף ידיים במים וסבון מיד. כל בוקר וכל ערב חובה עלינו לצחצח את השיניים שלנו היטב, ולוודא שכל השיניים נקיות מאד.

שאלות

1. מה שמו של הילד האחרון ששיחק בכדור?
2. כמה ציורים של נגיפי קורונה יש בציור?
3. מה עשה הילד השמאלי לפני מספר רגעים? מה שמו?
4. מדוע הילד הגדול שיושב על הספה משתיק את אחיו הקטן?
5. מדוע מונחות שקיות הקניות בצד?
6. מי לא עשה את התפקיד שלו?
7. היכן מוקם עטו של צבי?
8. מי הניח את הספרים על הספה?
9. למה מוישי לא מופיע ברשימה?
10. כמה אנשים היו בחתונה?

השובות בעמוד

צפון

צפון

בתפזורת הספרות שלפניכם מסתתר רישום של "משהו" יהודי מובהק. עליכם לאתר את הספרה הנכונה, "לסתום" אותה בכל מקום בו היא נמצאת, לחבר אותה עם "חברותיה" וכך לגלות אותו "משהו" מבוקש. (מומלץ להצטייד בעיפרון ו...מחק!).

3	2	2	4	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	3	7	0	2	2	7	0	2	0	2	7	2	7	7	2
3	2	2	4	2	2	5	5	4	4	4	4	4	8	8	8	7	0	2	7	0	2	0	2	7	2	7	7	2	7	
3	2	2	4	2	2	8	8	8	5	8	8	8	0	0	0	7	0	7	0	2	0	2	7	2	7	7	2	7	2	
3	2	2	4	2	2	7	7	7	7	7	7	7	0	6	6	2	0	7	0	2	9	2	2	0	7	0	2	9	2	
3	2	2	4	2	2	9	9	9	9	3	3	3	6	0	0	6	9	2	0	2	0	9	2	0	7	0	2	9	2	
4	4	4	4	4	2	4	4	4	4	9	9	6	9	9	9	7	6	0	7	0	2	9	2	8	8	8	8	8	2	
4	4	7	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	2	2	9	
4	7	7	6	7	2	7	7	7	7	6	0	0	0	0	9	7	7	9	6	0	0	0	0	0	0	6	7	7	9	
4	5	5	5	6	2	2	2	2	6	3	2	2	4	4	9	7	9	9	9	6	9	9	9	9	6	9	9	0	9	
4	8	4	8	2	6	4	4	6	3	4	4	4	2	2	2	7	8	4	4	4	6	4	4	6	0	0	9	0	2	
4	8	4	8	2	2	6	6	3	3	4	4	4	2	2	2	7	8	8	0	0	0	6	6	0	0	0	0	0	2	
4	8	8	8	2	2	6	6	3	3	4	4	4	2	2	2	7	8	2	2	2	2	6	6	0	0	2	9	0	2	
4	8	4	8	7	6	2	4	6	3	7	8	8	8	8	8	8	2	2	2	6	2	2	6	0	0	0	0	0	2	
4	4	8	8	6	2	3	2	3	6	3	8	2	2	2	0	2	8	2	2	6	0	2	0	0	6	0	8	0	2	
5	5	5	6	8	2	3	3	2	3	6	8	8	8	8	8	8	2	6	0	0	0	0	7	0	6	8	0	8		
5	5	4	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	0	0	8		
5	5	4	7	7	2	3	3	3	3	3	6	2	2	2	2	6	8	2	2	8	0	4	4	4	7	8	0	8		
5	5	4	7	7	2	3	4	7	3	4	3	5	6	2	7	6	8	8	8	8	0	4	3	3	4	7	8	0	8	
5	5	4	2	2	2	3	4	4	3	7	3	8	3	6	6	4	8	8	4	0	4	3	8	3	4	4	8	0	8	
5	5	4	4	4	4	4	5	4	8	5	8	5	8	8	8	4	4	4	4	4	5	4	8	8	8	5	8	8	8	
5	5	4	4	7	2	3	3	2	3	8	3	5	7	7	8	4	5	5	4	5	5	8	5	5	5	8	5	5		
3	5	5	4	7	2	3	2	2	3	7	3	3	3	3	7	4	5	4	4	7	8	8	8	5	8	8	8	4	5	
3	4	4	4	2	2	2	2	2	2	2	3	7	7	3	7	4	5	4	8	8	8	8	8	5	8	8	8	4	5	
3	5	5	4	2	2	3	2	2	3	2	3	3	3	3	7	4	4	4	8	4	8	8	8	5	8	8	8	4	5	
3	2	2	4	2	2	3	3	2	3	3	5	8	3	3	5	5	8	8	4	8	8	8	5	8	8	8	8	4	5	
3	2	2	4	2	2	4	2	2	8	3	2	5	8	3	3	5	5	5	5	8	5	5	5	5	5	5	8	5	5	
5	5	4	4	4	4	5	4	8	8	8	5	8	8	8	4	4	4	4	4	5	4	8	5	8	5	8	5	8	5	
8	8	8	5	8	4	8	2	2	8	3	2	2	2	2	2	2	4	2	4	5	4	8	5	8	5	8	5	8	5	
8	8	8	5	8	4	8	2	8	8	3	4	2	4	4	4	2	4	2	4	5	5	8	5	8	5	8	5	8	5	
8	8	8	5	8	4	8	2	2	3	2	2	2	2	2	2	4	4	5	5	5	8	5	8	5	8	5	8	5	8	

חידה!

סודוקו

	4	8	9	6				
			1	4	3		8	
			7				4	
		5	2	9	4			
6					1			
				3	5		9	8
		3		1		7	2	
			4			8	6	

איך פותרים סודוקו? מלאו את המשבצות הריקות בספרות (ספרה אחת בכל משבצת) באשר כל שורה (מימין לשמאל), כל טור (מלמעלה למטה) וכל "קופסה" מודגשת בצבע (של תשע משבצות) צריכים להכיל את כל הספרות מ-1 עד 9, כך שכל ספרה יכולה להופיע רק פעם אחת בכל שורה, טור ו"קופסה".

תשף

ההפך מן "עולה"		
	ההפך מן "יבש"	
תולדות ישראל (בראשי תיבות)		האחות שלי
		

תשפ"ב + הפתקאות

חידה!

5			4		3		2		1
					6				
	11		10			9		8	7
				13		12			
17		16		15					14
						18			
				20					19

מאוזן: 1-עיר בדרום צרפת. 4-גדר גבוהה וחזקה. 6-נמצא בקלמר. 7-שעון-עצר. 10-מבואה, אולם כניסה. 12-מדינה מזרח אירופית (חלק מברית המועצות לשעבר). 14-בלאגן, ...ובוהו. 15-אדים, הבל. 18-הפך ממוצק לנוזל ע"י חימום. 19-כינוי חיבה ל"שושנה". 20-מחדשי השנה הלועזית.

מאונך: 1-ארוע חגיגי המתנהל ע"פ כללים קבועים. 2-כבשו וגלגלו בצק. 3-הוצא להורג ע"י פנחס בן אלעזר, ...בן סלוא. 4-עובד אדמה. 5-סריס המלך שומר הנשים (אסתר). 8-קחו. 9-מישהו שלא פורש שמו. 11-הזילו דמעות. 13-מונית. 14-בהמה דקה בעלת קרניים וזקן. 16-עפו. 17-רב סמל ראשון (ר"ת).

הרפתקאות

התחילו לנוע מן האות ש' המודגשת תוך כדי שימוש בכל האותיות ומבלי להשתמש באותה אות פעמיים, ותקבלו את חלקו הראשון של אחד מפרקי שיר המעלות שבתהילים. (שם השם נכתב "השם").

ה	ח	י	ל	ר	ק	מ	י	ה	מ	ש	מ	ה	ב
ל	מ	ע	נ	ס	א	ק	ל	ע	ר	י	ש	ע	ו
ע	א	ר	ת	ה	ת	מ	ו	ש	ה	ה	ת	י	ל
י	מ	ו	ו	כ	י	ע	מ	ת	מ	י	נ	ק	ש
י	ד	כ	מ	י	ר	ש	כ	ה	ש	א	ה	כ	ו
מ	י	ע	ה	נ	ו	ת	ת	נ	נ	ז	נ	ב	ו
מ	ש	ה	ו	ו	ע	מ	א	י	ו	ח	ת	ל	ו

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

מה נשתנה הלילה הזה?

1. הלילה הזה כולו מצה
2. הלילה הזה כולו מרור
3. הלילה הזה אנו מטבילין 2 פעמים
4. הלילה הזה כולנו מסובין

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

סוגי מצות

1. מצת מכונה
2. מצת יד
3. מצה שמורה
4. מצה עשירה

מה נשתנה הלילה הזה?

1. הלילה הזה כולו מצה
2. הלילה הזה כולו מרור
3. הלילה הזה אנו מטבילין 2 פעמים
4. הלילה הזה כולנו מסובין

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. אחד מי יודע
4. דיינו

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. אחד מי יודע
4. דיינו

שמות החג

1. חג המצות
2. חג האביב
3. חג הפסח
4. חג החירות

4 כוסות

1. כוס ראשונה
2. כוס שנייה
3. כוס שלישית
4. **כוס רביעית**

4 כוסות

1. כוס ראשונה
2. כוס שנייה
3. **כוס שלישית**
4. כוס רביעית

שמות החג

1. חג המצות
2. חג האביב
3. חג הפסח
4. **חג החירות**

4 כוסות

1. כוס ראשונה
2. **כוס שנייה**
3. כוס שלישית
4. כוס רביעית

4 כוסות

1. **כוס ראשונה**
2. כוס שנייה
3. כוס שלישית
4. כוס רביעית

שמות החג

1. חג המצות
2. חג האביב
3. **חג הפסח**
4. חג החירות

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. אחד מי יודע
4. **דיינו**

פיוטי ליל הסדר

1. מה נשתנה
2. חד גדיא
3. **אחד מי יודע**
4. דיינו

שמות החג

1. חג המצות
2. **חג האביב**
3. חג הפסח
4. חג החירות

מה יש על השולחן?

- 1. קערת ליל הסדר
- 2. בקבוק יין
- 3. מצות
- 4. הגדה של פסח

מה יש על השולחן?

- 1. קערת ליל הסדר
- 2. בקבוק יין
- 3. **מצות**
- 4. הגדה של פסח

קערת הסדר

- 1. **כרפס**
- 2. זרוע
- 3. מרור
- 4. חרוסת

מה יש על השולחן?

- 1. קערת ליל הסדר
- 2. **בקבוק יין**
- 3. מצות
- 4. הגדה של פסח

מה יש על השולחן?

- 1. **קערת ליל הסדר**
- 2. בקבוק יין
- 3. מצות
- 4. הגדה של פסח

קערת הסדר

- 1. כרפס
- 2. **זרוע**
- 3. מרור
- 4. חרוסת

מה נשתנה הלילה הזה?

- 1. הלילה הזה כולו מצה
- 2. הלילה הזה כולו מרור
- 3. **הלילה הזה אנו מטבילין**
- 2 פעמים
- 4. הלילה הזה כולנו מסובין

מה נשתנה הלילה הזה?

- 1. הלילה הזה כולו מצה
- 2. **הלילה הזה כולו מרור**
- 3. הלילה הזה אנו מטבילין
- 2 פעמים
- 4. הלילה הזה כולנו מסובין

קערת הסדר

- 1. כרפס
- 2. זרוע
- 3. **מרור**
- 4. חרוסת

קערת הסדר

- 1. כרפס
- 2. זרוע
- 3. מרור
- 4. **חרוסת**

המסובים בבני ברק

- 1. ר' אליעזר
- 2. **ר' יהושע**
- 3. ר' עקיבא
- 4. ר' טרפון

המסובים בבני ברק

- 1. **ר' אליעזר**
- 2. ר' יהושע
- 3. ר' עקיבא
- 4. ר' טרפון

4 בנים

- 1. **חכם**
- 2. רשע
- 3. שאינו יודע לשאול
- 4. תם

המסובים בבני ברק

- 1. ר' אליעזר
- 2. ר' יהושע
- 3. ר' עקיבא
- 4. **ר' טרפון**

המסובים בבני ברק

- 1. ר' אליעזר
- 2. ר' יהושע
- 3. **ר' עקיבא**
- 4. ר' טרפון

4 בנים

- 1. חכם
- 2. רשע
- 3. שאינו יודע לשאול
- 4. **תם**

4 בנים

- 1. חכם
- 2. רשע
- 3. **שאינו יודע לשאול**
- 4. תם

4 בנים

- 1. חכם
- 2. **רשע**
- 3. שאינו יודע לשאול
- 4. תם

לגזירה ✂

 <p>3</p> <p>של מי יום ההילולא בל"ג בעומר?</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p>	 <p>4</p> <p>לאיזה צד יש להסב בליל הסדר?</p> <p>איזו מגילה קוראים בפסח?</p>
<p>2</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p>	<p>5</p> <p>איזו מגילה קוראים בפסח?</p> <p>מי צריך להיות בתענית בערב פסח?</p> <p>המטעם? המטעם? המטעם? המטעם?</p> <p>המטעם? המטעם? המטעם? המטעם?</p>
<p>1</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p>	<p>6</p> <p>מי צריך להיות בתענית בערב פסח?</p> <p>המטעם? המטעם? המטעם? המטעם?</p> <p>המטעם? המטעם? המטעם? המטעם?</p>
 <p>8</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p>	 <p>7</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p> <p>יודע? יודע? יודע? יודע?</p>

האגף לחינוך חרדי מגיש לכם חוברת למידה
ומאחל הרבה בריאות ופסח כשר ושמח

הפקה: תרבותא, גולדי גלהר
ניהול פרויקט: ריקי ליבוביץ
עריכה ראשית: אפרת פינקל
עיצוב גרפי: סטודיו אתי בן שם
עדינה בוגץ, לאה ברבר, ריקי וינברג, מנוחה בלאק
איורים: דבורה בנדיקט, מענדי ירוסלבסקי, בתיה יונה

©

כל הזכויות שמורות אין לצלם להעתיק או להשתמש
בתכנים ללא אישור מהמו"ל.

**שווה לחיות
בירושלים**

www.jerusalem.muni.il |

מינהל חינוך
אגף חינוך חרדי

